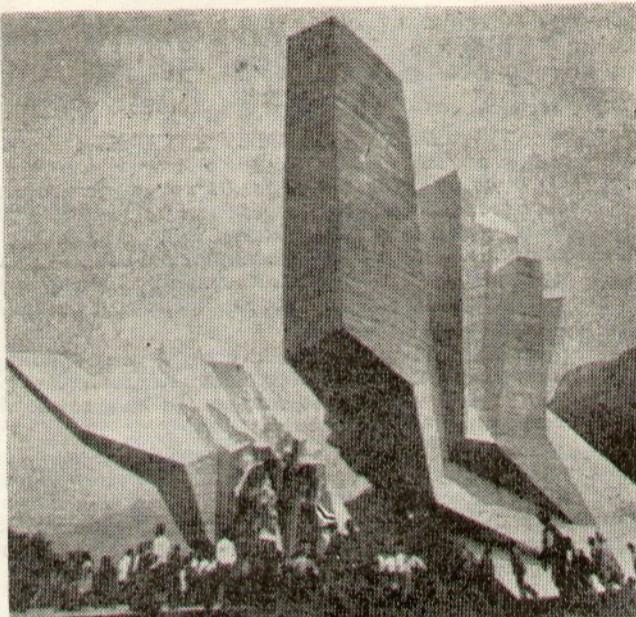

СУТЈЕСКА — ВЕЛИКА ЗАЛОГА БУДУЋНОСТИ

Јуче велика епопеја, надљудски подвизи и херојизам — данас опет строј за смотру. Послије тридесет година борци су поново стали пред Врховним командатом, доказујући да је војска, која је легендарне 1943. стварала нову Југославију, монолитна и ове 1973. године. Дан је борца наше револуције. Такви дани и такви скупови нијесу чести у историји: проходило су три деценије да би поново оживјела Зеленгора, Тјентиште, да би се поново чула пјесма. Полет-на и громка као некад, њен ехо је далеко допро.

Сутјеска, тај велики бастион наше револуције, празник је свих нас, празник револуционарне социјалистичке свијести, празник радничке класе на путу њеног ослобођења од првих побуна до амандманског организовања. Наша велика залога за будуће дане. За нове борбе и победе — вјечито врело инспирације. За велику битку будућности која треба да донесе мир и равноправност међу народима, братство и јединство нова велика дјела.

Борци из свих крајева земље ухватали су се у заједничко коло: козарачко. Показали младима да се континуитет наше револуције не прекида и да неће никада бити прекинут. Предали им крваву заставу у наследство, као вјечну опомену на будност, истрајаност, подвиге.

Били су и Борци Будве тог великог 4. јула на Сутјесци. Још једном слушали њен шум, сјетили се судбиносних дана.

Пријоморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАESTОДНЕВНО

ГОДИНА II ◊ БРОЈ 22 И 23. ◊ БУДВА 13. ЈУЛА 1973.

ЦИЈЕНА 2. ДИН.

РАЗГОВОР ЗА ПРАЗНИК

ЛИЧНИ ИНТЕРЕСИ МОРАЈУ ПОСТАТИ — ТАБУ

Светозар РАДУЛОВИЋ, директор основне школе „Стјепан М. Љубишић“ у Будви, на последњој сједници Општинске скупштине изабран је за предсједника будванске општине. Он ће ову функцију до наредних избора обављати волонтерски. То је први предсједник општине — волонтер у Црној Гори. Имајући у виду то, као и чињеницу да је будванска општина запала у тешку финансијску ситуацију због разних слабости које су се јављале у раду Скупштине и њених органа, обратили смо се новом предсједнику са неколико питања.

Предсједниче, може ли се волонтерски обављати функција коју сте недавно прихватили?

Мислим да је управо прави истински рад волонтерски рад. Све остало је плаћени рад. Ако постоји љубави и ентузијазма може се много учинити.

Како сада са предсједничке столице гледате на одлуке, за које сте, можда, јуче као одборник у Скупштини гласали?

Јуче сам био спреман на сајму са Котором око плаже Јаз. Није ми сметало што нам један француски инжењер, службеник Јужног Јадрана, држи лекцију, из социјализма питајући које друштвено уређење градимо када свака општина ограђује „своју“ имовину?

Јуче сам лаше гласао за пријатеља, комшију, познаника, него за друштво. Јуче ми се активност у СКЈ својила, углавном, на присуствовање састанцима и плаћање чланарине, а практично, боље рећи искрено, били смо на партијском боловању. О томе неваљalom, дје-

тињастом јуче могло би се много причати. Данас је већ много друкчије. То неваљalo јуче одлази у неповрат из свијести, из помашања. Писмо је било прави антибиотик за многе наше слабости. Оно је покренуло несавјесне да копирају по свијести, нечасне да размишљају о части, лијене на активност, а здраве на ентузијазам, на одрицања, на подвиге.

Наслиједили сте тешку финансијску ситуацију, шта мислите предузети у циљу стабилизације?

Јадрански сајам нам је кост у грлу. Надамо се да ће суд ријешити спор око Сајма у нашу корист. Онда би се могло лакше дисати. Даље, ако нам се продужи вријеме отплате кредита за водовод ублажио би се велики притисак на будет и фондове. Треба консолидовати орган управе. Сваки радник од курира до начелника мора сносити пуну одговорност за своје радно место. Треба завести штедњу, преиспитати досадашње расипање.

Туристичка жетва ове године изгледа да ће бити бојата. Шта бисте поручили грађанима Будве?

Пуно ангажовање на извршењу донесеног Акционог програма. Отворено и одлучно наставити са даљим рашишћавањем са не-гativnim појавама. Треба обезбиједити јединство у акцији јер је то гаранција успјеха.

Поручио бих грађанима да лично подреде општем — друштвеном јер смо много друштвеног приватизирали.

Разговор водио Владимира Станчишић

Прва устаничка пушка — путоказ новим данима

ПРОШЛА су тридесет и два љета од дана кад је у Црној Гори испаљена прва устаничка пушка?

ГОДИНЕ РАТОВАЊА.

Тешко али стваралачко вријеме рађања нове Југославије.

РЕВОЛУЦИОНАРНЕ!

РАДНИЧКЕ!

САМОУПРАВНЕ!

13. ЈУЛИ — убележен курсумима, запијан крвљу на црногорском тлу:

РЕПУБЛИКА НА КАМЕНУ, придржује се свим народима Југославије у својштву борби за ослобођење од домаћих издајника и фашистичког терора.

ПРВА УСТАНИЧКА ПУШКА — ПУТОКАЗ НОВИМ ДАНИМА.

А нови дани су долазили са корацима сваке партизанске колоне која је кренула на непријатеља.

Сваки је јуриш био нови дан на камењу.

Сваки је јуриш био нови дан на обалама Јадрана.

ЉУДИ учесници и сведоци свега што је протекло њиховим видом, њиховим животом. Стварали градове, градили земљу ослобађајући је од зла и кровопролива.

КАМЕН — први и последњи свједок свега што је учињено да будућност крохи овим стазама, овим обалама, овим ливадама, пољама, ријекама и потоцима. А стазе нам братске, стазе другарске, стазе јединства.

МОРЕ — велика књига исписана таласима борбених поклича бораца и хероја. И свједок и учесник у стварању нових простора светlosti.

СЛОБОДНО СМО ПОГЛЕДАЛИ И ОВОМ ПРАЗНИКУ У ОЧИ. Сваки наш радијан дани нови је уstanak. Јер револуција се наставља на градилницама, у фабричким халама. У једномјесто устаничким пушкама одјекује наше стваралачко О—РУК.

О—РУК — као хвала за успомене које су нам и данас водиље.

— О—РУК — као обећање будућности да немој ТИТОВИМ путем наставити да корачамо у свјетлије сутура.

ТРЕЋА СЈЕДНИЦА ОКСК

О СЛАБОСТИМА — ОТВОРЕНО

— Предсједнику скупштине, секретару скупштине и начелнику Одјељења за привреду и буџет изражено нетпование да и даље остану на функцијама.

На линији спровођења захтјева и ставова Писма Предсједника СКЈ и Извршног бироа, Секретаријат Општинске конференције Савеза комуниста Црне Горе Будва подноје је Трећој сједници Општинске конференције ранијег сазива од децембра мјесеца, чијесу преиспитали слабости у својој средини у духу Писма, већ су водили уочштене дискусије, избегавајући да укажу на слабости и носиоце тих слабости.

Комунисти органа управе, иако су обавезани Закључцима XI сједнице Општинске конференције ранијег сазива од децембра мјесеца, чијесу преиспитали слабости у својој средини у духу Писма, већ су водили уочштене дискусије, избегавајући да укажу на слабости и носиоце тих слабости.

Слабости и деформације у раду Скупштине општине и органа управе су резултат недовољно развијених самоуправних и демократских односа.

Скори потпуно је било запостављено праћење привредне проблематике и ус-

мјеравање привредног и опште-друштвеног развоја комуне.

Презадуженост општине је достигла такав степен да потпуно блокира нормално одвијање живота у комуни, у чему најзначајнију ставку чине задужења за изградњу водовода и обавеза за Јадрански сајам.

ФОНДОВИ

Присутно је било одсуство изграђене политике у располагању средствима фондова, а није риједак случај да је средствима фондова несамоуправно распорађано, тј. су појединци доносили одлуке уместо фондова. Код Фонда за стипендирање студената и ћака било је правило да сваки сту-

(Наставак на 2. страни)

О СЛАБОСТИМА — ОТВОРЕНО

(Наставак са 1. стране)
дент и ћак који стипендију затражи исту добије, без обзира на имовину стање породице. Код Фонда за путеве утрошено је 20 милиона више него је било планирано.

ПЛАЦЕВИ

Нарочито је дошло до изражавања недомаћинско распolažaњe земљиштем који је из друштвене својине и национализованим земљиштем. За три године за индивидуалну градњу уступљено је 80 плацева, а пошто није примјенивани конкурс остављена је широка могућност ранијим власницима тог земљишта да бољате и да неоправдано присвајају земљишну ренту. Без накнаде је отуђено око 25.000 m² национализованог грађевинског земљишта. Из земљишта општенародне имовине уступљено је 29 плацева за индивидуалну градњу, а да до сада није извршена накнада. Ни власници национализованог земљишта нијесу једнако третирани, то јест, они на чијем ранијем земљишту је била предвиђена индивидуална изградња имали су могућност да сами по високим цијенама продају земљу, чиме су захватали ренту и тиме се неоправдано богатили, док власници национализованог земљишта на којем је била предвиђена градња друштвеног објекта добијали су само правичну накнаду која је понекад била и десет пута мања од накнаде коју је власник добио за земљиште продато приватнику. Од 109 плацева из друштвене својине шездесет њих је додијељено лицима која не живе стално на подручју општине, то јест, који тиме не рјешавају своје стамбено питање.

КОМФОР

Скупштина општине је посебно имала наклоности према предузећу „Комфор“, уступајући му око 72.000 m², а за то није плаћена накнада у корист Скупштине општине. Због тога што није национализован земљишни комплекс од 6.500 m² у Петровцу, предузеће „Комфор“ је било у могућности да од власника откупи то земљиште и да га прода Љечилишту ратних војних инвалида у Петровцу за износ од 210 милиона динара. Исто тако, „Комфор“ је уступљено без накнаде земљиште за три стамбene зграде од по четири стана.

И поред својевременог упозорења Дирекције за урбанизам и комунално-стамбене послове није дојијета одговарајућа одлука која би адекватије регулисала распolažaњe грађевинским земљиштем, чиме су пошао у неповрат огромна средства.

Као израз недомаћинског газdовањa друштвеним имовином потврђује чињеница продаје четири стамбene зграде станарима а које су продате по крајње повољним цијенама и на бази неоправданих олакшица.

ДОПРИНОСИ И ПОРЕЗИ

Била се одомаћила практика да се поједина лица или радије организације ослобађају плаћања доприноса за изgradњu склоништа у изно-

су од 2% од предraчунске бриједности, па на тај начин у Фонд за изgradњu склоништа није убрано 334.600.000. старих динара.

Отварање каменолома у Лапчићима и распolažaњe средstvima добијеним од закупа представља израз несамоуправности и формализма у политици одлучивања, која је била мимо надлежних органа, јер је закупнина за 1972. годину у износу од 14 милиона старих динара уплаћена на рачунску књижицу Подружнице ССРН Лапчићи, иако она не постоји, те да је исплаћена максимална цијена власнику тог земљишта на којем се каменолом налази.

ЧУДНЕ ОДЛУКЕ

Противно урбанистичком плану, и мимо закључка Савјетa за урбанизам, одређена је локација за стадион изван простора предвиђеног за спортски рекреациони центар, те је дата гаранција Скупштине општине за средstva потребна за изgradњu стадиона, иако за то није била припремљена никаква документација.

Савјет за урбанизам је одобрио надградњу објекта од угоститељског објекта, који се налази у зони предвиђеној за зелени појас.

Један грађанин је без дозволе приступио адаптацији грађевинског објекта у Буљарици, писмено изјављујући да је за то имао сагласност одговорних у општини.

„КРИВЦИ“

У Информацији, Секретаријат истиче да највећу одговорност за све наведене пропусте и информације споље председник Скупштине Мило Медиговић, секретар Скупштине Душан Лијешевић и начелник Одјељења за привреду и буџет Павле Ивановић. Но, поред наведеног, за Павла Ивановића се наводи још, да му је предузеће „Комфор“ у рекордном року изградило породичну стамбenu зграду, под врло повољним условима и да се реално сумња да постоје елементи злоупотребе службеног положаја, као и то да је за ту изgradњu добио од различних банака неуobičajeno висок износ кредита, поред осталог и орочавањем страве на валуте.

На основу садржаја Информације, Секретаријат је предложио Општинској конференцији да ускрати повјерење за вршење досадашњих дужности тројици функционера, а да политичку одговорност за Лијешевића и Ивановића утврђује њихова основна организација Савеза комуниста, док се за Медиговића не тражи политичка одговорност.

Уводно излагање по Информацији дао је секретар Секретаријата друг Миленко Ђуловић, шире образлаžku дате констатације. Своје излагање он је закључио:

„Организације Савеза комуниста, друге друштвено-политичке организације и органи власти морају бити свјесни своје одговорности за овакво стање и своје обавезе за превазилажење тога стања.“

Општинска конференција Савеза комуниста свакако

ће показати чврсту ријешеност и одлучност у искорењивању свих појава које нарушавају социјалистички карактер нашег система, али она с правом такав однос треба да тражи од сваке организације, од сваког свог члана, па и у овој акцији коју покреће Секретаријат. Свјестан свега тога Секретаријат је и поднио ову Информацију Конференцији, истакао одређене оцјене и дао предлог закључака чије је усвајање, по његовој оцјени, нужно за презавладајење постојећих слабости па се обраћа Конференцији да све то сагледа, размотри и заузме свој став.“

Послиje дискусије преко 30 дискутаната, Конференција је једногласно усвојила закључак Секретаријата међу којима су и ове да функционери о којима је било ријечи више не могу остати на досадашњим друштвеним функцијама, а да њихову одговорност цијени њихова основна организација СК. Конференција је обавезала организацију и комунисте у Скупштини општине и њеним органима да полазе од изнијетих деформација, ојенина и ставова из овог материјала наставе са критичким преиспитивањем у својој средини уз позивање на одговорност и предузимање других мјера у циљу превазилажења изражених слабостi.

Милутин Радуловић

ПРОГРАМ ПРОСЛАВЕ ДАНА УСТАНКА

ЦЕНТРАЛНА ПРОСЛАВА У БУЉАРИЦИ

Дан устанка народа Црне Горе биће свечано прослављен у будванској општини. Друштвено политичке организације и културне установе припремле су више пригодних и културно забавних програма којима ће — бити обиљежена значајна прослава.

У селу Ђуљарици, на свечан начин биће отворена СПОМЕН ПЛОЧА, у знак сећања на дан кад је испаљена прва устанничка пушка у овом крају. Свеченост је започета за 9 часова, а у програму ће учествовати и фолклорни ансамбл „КАЊОШ“ из Будве, који не знаје и гре парода Црне Горе.

У Петровцу на мору, Ансамбл градске музике из Будве, одржава свечани концерт.

На дан празника најзанимљивије и најсвечаније биће у Будви. На пристаништу, уз телевизијске камере, и пред очима многобројних гледалаца, биће снимљена прва телевизијска емисија „Јадрански сусрети“. Интересантно је да је ово први директни телевизијски пренос са будванске ривијере. Грађани Тивата и Будве, пред очима цијеле земље, такмичиће се у многим спортским дисциплинама за даљи пласман и учествовање у „Јадранским сусретима“.

Узгред забиљежено

ЧИЈА ЈЕ САВЈЕСТ ЗАТАЈИЛА

Да би се доказало ваљда колика је издржљивост једног лекара у савременим друштвеним условима будванска лекар Петар Зец остављен је без својих колега да сам — један против свих — у шипцу туристичке сезоне комплетира будванску туристичку понуду указивањем лекарске помоћи бројним пациентима.

Припадник је народа с ратничким традицијама и има храброст да се у такву неравноправну борбу упусти — у то вријеме, али да ће у тој борби и истрајати — у то сумњамо.

Бојимо се да нашег доктора Зеча, због неких калкулација на линији Дом здравља — Будва и Медицински центар „Данило I“ — Цетиње, изгубимо на радном мјесту и да ова „жртва“ лекарских калкулација не смањи број туристичких пациентата у идућој сезони, иако је још вријеме ловостаја.

КУРА ЗА МРШАВЉЕЊЕ

Будвanski туристички радници и бројне туристичке агенције пропустиле су да у реклами проектима будванске регије, поред прегрети бисера којима је природа обдари истакну једну „туристичку атракцију“ — куре за мршављење у организацији телефонске службе.

Ко жели да из Будве и Петровца добије телефонску везу не треба да тражи финске сауне, јер ће чекајући везе остварити исти ефекат.

КАКВО УЧЕЊЕ ТАКАВ И НАУК

Приликом провјере знања ученика у једном одјељењу на подручју наше општине, на питање инспектора: „Што се десило 27. марта“, један ученик одговори: „Тога дана десио се тринаестојуљски устанак“.

Док је инспектор покушао да педагошким методама наведе ученика на тачан одговор, разредни учитељ изненада каза: „Како то не знаш, колико вије пута речено да је тога дана била битка на Пљевљима!“

САМОУПРАВЉАЊЕ БЕЗ ПАРА

Савјети и Комисије Мјесне заједнице у Петровцу на мору редовно се окupљају и добро планирају, али реализација њихових планова не зависи од њих, већ од одлика других форума.

Досадило им је самоуправљање без паре па су на посљедњој сједници Савјетa Мјесне заједнице једногласно закључили да се мјесним заједницама, уколико треба да постоје, морају обезбиједити дјелови друштвених прихода који се остваре на њиховим подручјима. Њихов захтјев неће остати усамљен, јер то траже и бирачи на подручјима будућих мјесних заједница. Уколико им се не дају средства, остане по старом — планирање на папиру!

МАСКИРАЊЕ МАГИСТРАЛЕ

Предузеће за путеве из Титограда љубоморио чува дуж Јадранске магистрале кроз будванско поље, о којој се стара, коров и шикару. Рекламни панои, који су постављени на магистралном простору данас жалосно изгледају, и поред знатне користи које дају магистралном „душебрижнику“.

Једини разлог којег ми налазимо — прикривање прихода од транса у корову.

БЕЗ УГОВОРА У АКЦИЈУ

Да су чекали ажуности надлежних скupштинских форума и служби у односу на припреме, перфектуирање и закључење уговора о чиšћењу јавних површина, плашки и одржавању јавне расvjete — надлежне комуналне службе би добро прошли, јер би уштедјеле знатна новчана средства. Међутим, оне то нијесу чекале, већ су одмах кренуле у акцију за добро будванске регије.

Да тако нијесу поступиле морали би да створимо градске депоније по јавним мјестима и плајкама. То би некако ноћу могло и да прође, јер би недостатак градске расvjете могао да некако да прикрије. Али дању то не би могли да учинимо, уколико не би ангажовали помрачење сунца за вријеме читаве сезоне и за све госте обезбиједимо нагарање стакла.

Д. Јововић

МАРКСИСТИЧКА КРИТИКА И САМОКРИТИКА

ЧОВЈЕК КАО ДЈЕЛАТНО БИЋЕ је не само оно што јесте него и оно што тек треба да буде. У раду и кроз рад он, непрестано преображава себе и своје друштво. И тако стално кроз стваралачку праксу помиче границе могућег. На том свом стваралачком путу с времена на вријеме баца критички поглед на себе и своје дјело, прави корекције и трасира нове путеве ради лакшег постизања постигнутог циља.

Појмовно и лексички, критика значи суд, суђење, процјенивање и оцјенивање вриједности човјека, његове дјелатности и резултата дјелатности, мишљења и ставова, као и логичко разлагanje критичке оцјене. Предмет критике и самокритике је човјек и његово дјело, а не производи природе.

Критика и самокритика су у марксизму усвојене као моћно оружје идеолошких борбе за људски прогрес и постале истинске „бон-тон“ сваког правог комуниста. И сам марксизам као антидогматска идеологија настала је у нештојеној критици свих научних и филозофских система у прошlosti. А прихватити марксизам као идеологију која детерминира нашу акцију и мијења свет да добро човјека, значи бити увијен спреман за критику постигнутог како би се она превазишао и додатним напором постигло боље, вриједније, људскије.

Критика и самокритика су незамениво средство за исправљање насталих девијација и корекција негативне праксе. Свака критичка анализа и аргументована дискусија морају простиći из свјесне мисловне акције с циљем да на дијалектичан начин искривљенија најбоља рješenja за конкретну акцију. Јер изјесено је да скака конструтивна и темељна критичка одређење дјелатности обухвата и позитивну и негативну вриједносну оцјену: позитивно афирмише, а негативно негира да би се у даљој пракси превazišlo. Она је комплексна дјелатност вриједносног оцјенивања и образлагања. Оно што није у ставу да издржи најдужу могућу поштену, правничну и рационалну критику, вриједно је да пропадне.

Критичност је једна од суштинских особина човјека, јер једино човјек, његово дјело, понашање и ставови представљају предмет оцјенивања, које се назива критиком. Тим у вези и сама критика подлијеже критици, јер и сама може да буде оправдана или неоправдана. То је после и разумљиво, јер човјек ни овде, као ни другдје, није непогрешиво биће.

Бити критичан и самокритичан значи бити отворен, одговоран, принципијелан и одважан; довољно отворен и обзирив према дјелу и ствараоцу. Критика мора бити јавна и незакулисна, конкретна и заснована на фактима и разлозима, јер једино као таква може бити максимално ефикасна.

Никад као данас и овде је јавна друштвена критика није имала могућности да се развије и постане та која дјелотворна, да покреће токове и мијења ствари и односе на болje. Она је особина истинске демократије и незаменивa форма да се истина каже јасно и отворено о свакоме и свачијем дјелу. У условима самоуправљања представља моћно средство за превазилажење људског лицемјерја и формирање социјалног карактера код човјека.

Свако друштво, па и социјалистичко, у крајњој инстанци, живи од оживотворења доношења одлука, а не од дискусије о њима. Ипак, дискусија као вид друштвене интелектуалне сарадње претходи доношењу сваке рационалне одлуке. Пракса доказује чије су одлуке биле најбоље. Веома често се догађа да су корекције нужне. Али, да би се извјесна одлука кориговала, неопходно је да се њени доносиоци увјере убједе да је одиста потгрешна. Управо стога, неопходно је неко у форми критичке анализе почне да доказује како је оно што се ради рђаво и да притом са своје стране предложи модалитет за корекцију и ново рационално rješenje насталог проблема.

Без сумње, критика у себи инволвира извјестај, ризик и право на то да се мора освојити, а никоме се не може поклонити. Политри, паразити, шпекуланти и непrijatelji самоуправљачког курса нашег друштва не могу добити слободу критике. Ово стога што је поznato да је критика таквих сушто критизерство. Дакле, критика, се увијек преобразжује у критизерство када се критичар не труbi da његова критика буде фундирана на чињеницама и другим врстама разлога. Међutim, niti kvalifikovanom kritičaru, kada čini promašaje i kada kod njega zataji racionalno просуđivanje i љudska savjeste, ne treba garantovati da њegova kritika neće postati predmet nečijske kritičke očjenje. Ovo s razloga što pravo na kritiku pretpostavlja i љudska savjeste i ujedno право i obaveznu drugog čovjeka da kritičku očjevuje њegovu kritiku. Kritika mora da буде лишена сваког неукусног верbaliz-

zma, малограђанско га укуса, личних обрачуна и нетрпељivosti, који би проистекли из антиципација, mržnje ili osvetbe. Тако што је туђа марксистичка критика. Због тога треба отворено казати да без потпуne рекахибилизације марксистичке критике и без развијања способности критичког суда и резоновања није могуће очekivati потпун успех бројних позитивних акција после Писма.

Природно, сваки човјек је осјетљив на критику када она има негативне резонанце по његову личност и његовој дјelu, али сваки друштвени прогрес и превород праћен је поројаним боловима. Стога се критици и не може порицати улога „идеолошког хируршког ножа“ који одстрањује оболеле дјелове тijela у корист читавог организма. Ми је као такву морамо усвојити у потпуности, у ћеном револуционарном виду, и користити је на најбољи начин увијек и свадје где се за њу укаже потреба.

У нашим условима, ауторитет човјека расте паралелно са стварањем и омогућавањем повољне друштвених клими за јавну критику, особито за критику власите дјелатности и понапања.

Неопходно је истаћи да ефикасност критике овиши и о томе, да ли је она упућена и прихваћена благосремено, у први тренутак, јер само благосремена критика представља незамјењив дијалектички фактор, који ако се занемари доноси непрочијењиве штете за друштво. Дакле, критика мора долазити у прави час, имати праву мјеру и у себи садржавати дух марксизма и уважавати личност човјека којему је упућена.

Према томе, принцип објективности може испољити своје врлине и донијети зреле плодове само ако се његује дух марксистичке критике. А „критички и самокритички“ однос треба стално подстицати и развијати. Тек у атмосferi смјељijet, отвориног и објективног изношења критичких оцјена, остварују се повољније околности да пракса покаже, потврди или оправдне животност, односно марксистичку научност или и ненаучност, одређеног става или концепције“ — каже друг В. Влаховић.

Драго СТАНКОВИЋ

АМАНДМАНИ У ПРАКСИ

РАДНИЦИ ПРЕПУШТЕНИ СЕБИ

У Будви је недавно одржан међуопштински састанак представника организација удруженог рада чија су сједишта ван подручја Црногорског приморја, на коме се расправљало о примјени уставних амандмана у овим организацијама. Састанку су присуствовали и представници друштвено-политичких организација шест приморских општина.

Констатовано је, да на подручју Црногорског приморја постоји огроман број погони чија су матична предuzeћа у унутрашњости. То илуструје и податак да само у Бару постоји 111 представништава, у Херцег-Новом преко 60 погони, а у Будви 29 продавница трговачким робом. Сличан је случај и са осталим општинама. Што је врло интересантно, матична предuzeћа нијесу до сада показала довољно ангажованости и спремности да буду иницијатори спровођења уставних амандмана, а како је речено на сједници, у многим погонима радни људи нијесу још ни упознати са суштином уставних амандмана, а да се и не говори о конституисању основних организација удруженог рада. Брига о радном човјеку у већини ових организација је потпуно изостала; не рjeшавају се њихова основна животна питања, па је велики број радника без ријешеног стамбеног питања и других услова за живот. Питању самоуправне радничке контроле није показано готово ни мало пажње, а радни човјек није заступљен у организма управљања матичног предuzeћа.

Иако се на овом подручју остварује огроман промет од стране ових организација (у прошлој години је на Црногорском приморју остварено око 300 милиона промета) општине у којима се послује имају од тога мало користи. Највећи дио погони нема своје жиро-рачууне

и мета нијесу обухваћене туристичке организације, уговоритељство, одмаралишта, банке, ПТТ и др.)

Закључено је да ове проблеме, који су на подручју Црногорског приморја јако изражени, треба хитно rješavati, и да се у том послу мора имати стална и пуна подршка Савеза комуниста, Синдиката и осталих друштвених фактора.

С. Грегорић

ОПОМЕНА И ИСКЉУЧЕЊЕ

Извршавајући закључак треће сједнице Општинске конференције Савеза комуниста Будва Основна организација СК органа управе казнила је Душана Лијешевића опоменом, док је за Павла Ивановића донијела одлуку да га искључи из Савеза комуниста.

Основна организација је закључила да у случају Миле Медиговића није потребно предузимати партијске санкције.

САВЈЕТОВАЊЕ КЊИГОВОЂА

У Будви је 5. 6. и 7. јула у просторијама „Зета-филм“ одржано савјетовање књиговођа Србије и Црне Горе. Присуствовало је преко 150 економско-финансијских и правних стручњака из радних организација Црне Горе, а организатор савјетовања су била удружења књиговођа Србије и Црне Горе.

Тема овог интересантног савјетовања била је практична примјена стабилизационих процеса у обрачуну радних организација за прво полугоđiшte 1973. године, као и питање усавршавања расподјеле дохотка код формирања основних организација удруженог рада.

Интересантно је напоменути да ове организације у Будви остваре промет од преко 11 милијарди динара (старих), односно учествују у укупном промету robe са 82% (подацима о висини про-

ДАТУМИ КОЈЕ ЗАБОРАВЉАМО

27. јун - дан самоуправљача

Један датум је прошао, скоро незапажено. Нијесу га се сјетили ни они који су тај датум оживотворили, славили и научили друге да га славе.

Тај датум је 27. јуни — ДАН САМОУПРАВЉАЧА. Сувише је домаћи, свакодневан, нераскидив, да би га се и морали сјећати. Постао је дио наше историје, али и наша стварност — будућност.

Тога дана 1950. године у Народној скупштини Југославије, послије експозе предсједника Тита, усвојен је Закон о самоуправљању — отворена је нова страница наше револуционарне борбе; отпочела је борба за самоуправљање и радници први пут су узели фабрике на управљање.

Прошли су од тада 23 године. Било је колебања, тешкоћа и отпора. Изградња самоуправљања је отпочела у условима неразвијене материјалне базе — упоредо је требало rješavati сложене унутрашње противуречности. Највећи део друштвених акумулација био је концентрисан у фондове друштвено-политичких заједница, те је самоуправљање у почетку било ограничено на управљање радника производњом и на одлучивање о простио репродукцији.

Тек 1963. године Уставом СФРЈ и Привредном реформом из 1965. године започела је борба за проширење самоуправљања на цјелокупну друштвену продукцију — управљање средствима разних фондова пренијето је на радне организације. Ни то није прошло без отпора и тешкоћа — појавиле су се технократско-биорократске снаге у свим радним организацијама у којима се акумулирао и преливао друштвени доходак, који су поступавају да и Савез комуниста претворе у свој инструмент. То је довело до успавања акције, али је истовремено покренуло радничку класу и комунисте да одлучно почну са отклањањем оваквих друштвених екце-са, јер самоуправљање не може да толерише своју супротност технократско-биорократске односе и административни централанизам.

У томе се и успјело, јер се нужно најетнула потреба развоја нашег политичког система у коме ће радничка класа, са Савезом комуниста као авангардом, представљати основну покретачку снагу и чврсто заузети своје припадајуће место. Само пуно самоуправљања може довести до реализације револуционарних идеала — остваривање равноправности и јачање братства и јединства међу свим нашим народима и народностима.

Самоуправљање је доказало своју неуништивост. О томе говоре најновији документи — Уставни амандmani и Писмо Извршног бироа СКЈ и предсједника Тита, који представљају још једну акцију у циљу развоја нашег самоуправног система.

Из тог разлога се 27. јуна увијек морамо сјетити с поштовањем — то је датум с којим се поносимо, који обавезује. То није свечани датум кога слави само наша земља — то је дан, чије идеје грију срца радних људи читаве наше планете.

Д. Јованović

НЕВОЉЕ ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА У БУДВИ

ДОМ ЗДРАВЉА НИКАКО ДА СТАНЕ НА НОГЕ

Четири мјесеца после потписивања друштвеног договора Дом здравља само на папиру. Организацијом здравствене заштите у Будви незадовољни и трађани и многобројни гости.

Здравствена служба у буџанском општини годинама већ није организована онако како би то одговарало потребама трађана и многобројних гостију ове познате туристичке регије. Слабости се одражавају у првом реду у недостатку стручног медицинског особљаја, организацији службе хитне помоћи и лошој техничкој опремљености здравствених станица. Због свега тога је још средином марта мјесеца ове године постигнут друштвени договор о оснивању Дома здравља у Будви, који би као самостална ОУР радио у оквиру Медицинског центра „Данило први“ у Цетињу. Међутим, од тога се даље није пошло. Иако је туристичка сезона већ увелико почела, а самим тим број оних који траже медицинске услуге знатно порастао, још увијек се ради на стари начин, па је због тога незадовољство и трађана и гостију све веће. Зајто се још увијек Дом здравља не може конституисати и здравствена служба организовати како је договором замишљено, жељели смо да чујемо од мјеродавних.

Наша радна организација ослањала се на помоћ матичне установе — Медицинског центра „Данило први“, нарочито у погледу кадровских рјешења, рекао нам је Милош Марковић, предсједник радне заједнице здравствених станица у Будви и Петровцу. Међутим, испоставило се да на кадровска рјешења из Медицинског центра не можемо рачунати, јер је СО Цетиње расписала проглас да се кадар из ове медицинске установе, која има стогодишњу традицију не осипа. Зато смо

морали расписати неколико такмичарских конкурса, у првом реду за управника, који би истовремено обављао дужност педијатра, једног лекара опште праксе и службеника рачуновођу. Мислим да смо на путу да ипак успјешно решимо кадровска питања. У томе имамо и пуну подршку друштвено-политичких организација и надамо се да ће убрзо Дом здравља стати на ноге.“

Но, кадрови нијесу једни проблеми који стоје на путу формирања једне овакве здравствене установе. Стамбени проблеми, а нарочито слаба техничка опремљеност здравствених станица у Будви и Петровцу, су врло изражени у овом тренутку. Недостају кола хитне помоћи, а амбуланти про простор је врло скучен и неподобан за било какве интервенције. Осим тога, садашњи систем награђивања и цијене медицинских услуга дестимултивно дјелују на рад, па се и на овом плану очекују значајне промјене.

— Наши радници су најмање плаћени кадар у општини, рекао нам је Никола Мушура, предсједник Савјета Дома здравља у Будви. Медицинска сестра има лични доходак од 1150 до 1200 динара, а толика примања има чистачица у хотелском предузећу.

О свим овим проблемима било је ријечи на посљедњој сједници Савјета Дома здравља у Будви, где је закључено да се хитно приређе њиховом рјешавању, како би Дом здравља као самостална институција почео што прије да функционише.

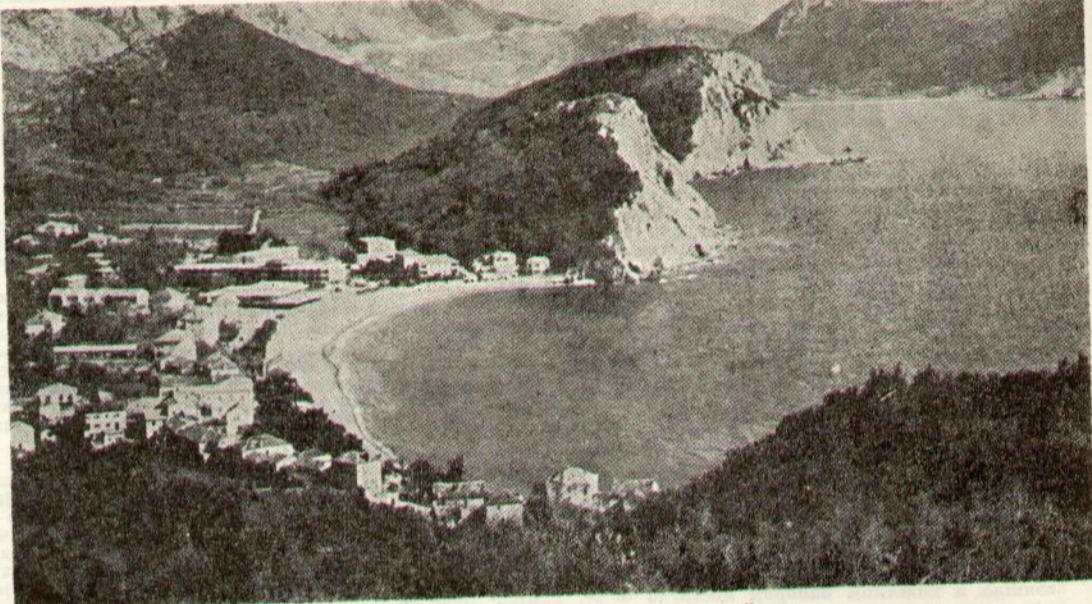
Б. Станишић
С. Греговић

СА IV СКУПШТИНЕ ДРУШТВА СОЦИЈАЛНИХ РАДНИКА ЦРНЕ ГОРЕ

О НАЈСТАРИЈИМА — ВИШЕ БРИГЕ

На скупштини разматран извјештај о раду Друштва за период 1969 — 1973 године. Више од десет година проблем старијих није темељитије разматран у Црној Гори. Усвојени предлози нових мјера о положају остарелих лица.

У Будви је 15. јуна одржана четврта Скупштина Друштва социјалних радника Црне Горе, којој је присуствовала Невенка Новаковић, предсједник Координационог одбора Савеза друштава социјалних радника Југославије, као и представници Хрватске и Србије. На сједници је разматран извјештај о раду Друштва за период од 1969—1973. године и констатовано је да се Друштво налази у веома неповољној финансијској ситуацији, што је и био разлог неодржавања скупштине у протеклом периоду. Истакнуто је податак, да је Друштво за период од 1965. године до данас добило само 9.000 динара из републичког budeta, а што значе та сердства — ни-

Петровац: Бољи дани за „сезонце“

НА ПРАГУ ЗАЈЕДНИЧКЕ АКЦИЈЕ

СЕЗОНЦИМА — ВЕЋА ПРАВА

Специфичност радних организација са територије општине Будва усlovљава запошљавање знатног броја сезонских радника, али је ове године, за разлику од ранијих година, код запошљавања сезонске радне снаге доследно спроведено одговарајућа регионална и републичка кадровска политика; заједница одредила друштвеним договором да ће се ангажовати сезонска радна снага из других република једино у случајевима запошљавања кадрова одређених квалификационих структура којих у нашој Републици

нема и отказивање радног односа, радије заједнице или предсједништва основних организација удруженог рада.

Сезонци су у ранијим сезонама у погледу смјештаја и исхране биле препуштене сами себи и сваковрсним малтретирањима, па су велики напори који су у том погледу учињени знатије побољшили њихов положај, и то по питању њихове исхране и смјештаја, а и у погледу висине њиховог личног дохотка, јер се највиши лични доходак креће од 800 до 1100 динара, уз обезбеђење смјештај и исхрану, који се не урачунају у личним доходкама.

Обзиром да су хотелски капацитети на будванској регији испунили до последњег мјesta и да постоје сви изгледи да ће угоститељска сезона продужити, то перманентно расте број сезонских радника и дужина њиховог запослења, а што је делимично условљено и порастом угоститељских капацитета.

Међутим, сада се сезонска радна снага не може посматрати само са аспекта њеног доприноса резултатима рада, као што је то раније био случај, већ се мора погледати и друга страна медаље — права сезонца у расподјељеном дохотку, учествовање у самоуправљању и начин становљавања и исхране, јер је у односу на сезоне раније учињено доста неправилности, које су констатовали највиши општински политички форуми и једногласно закључили да сезони морају добити своје „место под сунцем“. Док се ови закључци не спроведу доследно ни будванска туристичка понуда не може бити комплетна, јер је стајна радна снага у односу на сезонску миграцију у мањини, па само заједничким удружењима снагама — заједничким радом могу бити извршени сви задаци на различитим местима и изванредном услужном задовољењи бројних гостију, који се више не задовољавају само природним љуботама ове регије. Тако на пример у Хотелском предузећу „Аvala“ на 467 стајници запослених радника долази 95% сезонсака, а у Угоститељском предузећу „Палас“ на 138 стајних радника 318 сезонских радника, више 83 радника него прошле године.

Још на почетку сезоне спријечено је да појединци одлучују о пријему сезонске радне снаге, јер су у односу на самовољу и протекционизам појединца истакнути бројне примједбе, па су пријем вршиле комисије за пријем и отварање сезонске радне снаге у земљи имајући узрок Херцег-Нови, као и заводи чији радници се запошљавају на подручју овог регијона завршио је Ивановић. Димитрије Јовановић

ИМЕНОВАЊА

На предлог Комисије за избор и именовања СО Будва, је на сједници од 30. јуна, именована за вршиоца дужности секретара Скупштине магистра Драга Станковића, досадашњег судију за прекријаше, а за начелника одјељења за привреду и буџет Светолика Поповића, досадашњег шефа одјека за буџет. За овај радни мјесто ускоро ће бити расписан конкурс. За предсједника Управног одбора Фонда за изградњу комуналних објеката именован је Веселин Јовановић, шеф развојне службе Здруженог предузећа „Монтенегротурист“.

„ЗЕТА“ КУПИЛА „СУТЈЕСКУ“

Филмска радња заједнице Београд, „Босна-филм“ Сарајево и „Зета-филм“ Будва преузели су у дистрибуцији супер-спектакл — филм „Сутјеска“ режисера Стипе Делића.

Искључиво право дистрибуције у земљи има „Зета-филм“, и у финансирању завршних радова на овом филму учествује са 2,5 и у изради комерцијалних и послужних ко-пјија са једним милионом нових динара.

Филм је, као што је познато, приказан први пут 4. јула на Сутјесци а приказивање у биоскопима почне послије Пулског фестивала.

Како су нам саопштили у предузећу „Зета-филм“ у Будви, публика у већим мјестима имаће прилике да гледаје овог филма брзо види овај филм јер је израђено 20 филмских копија.

С обзиром на тему и глумачку екипу очекује се да ће филм постићи рекордну посјету.

РАПОРТ СА БУДВАНСКЕ РИВИЈЕРЕ

ОТПОЧЕЛА ЉЕТНА ГУЖВА

Још има довољно слободних места у приватном смештају и аутокамповима. Многи проблеми из ранијих година отклоњени (вода, хлеб, струја). Здравствене и ПТТ услуге не задовољавају.

У току пет протеклих јула-сских дана ризијера бисерних плажа, које се као ћердан нижу од Јаза до Буљарице већ је попуљена и подсећа на огромни мравијак. Десетине хиљада домаћих и страних гостију запосели су се вако и најмање жало на будванску обалу, чак и она до којих се може прићи којом стазам или с мора као што су Дробни пјесак, Црвено Стијене, Гуванце и Лашков Лаз. Обожаваоци природе уживају у густим масливачима по „Вала“ магистрала претворена је у реку аутомобила. Мада у Туристичком савезу Будве још немају тачне податке о тренутном бројном стању гостију на територији будванске општине, сматра се број гостију сада креће око 30.000. Заиста је завладала права летња гужва. Ипак, слободних места још има довољно нарочито у приватном смештају и аутокамповима.

СВЕТОСТЕФАНСКА РИВИЈЕРА

је ове године приступачна и за домаће туристе. Истински, ово важи само за приватни смештај јер су капацитета Града хотела „Свети Стефан“, „Милочера“ и „Маестрала“ резервисани за иностране госте. Туристичко друштво „Милочер“ располаже са око 650 кревета у собама прве и друге категорије. Цена по лежају је такође 25 до 35 динара. Домаћи гости који желе боравити у овом „земаљском рају“ за исхрану могу користити ресторана и паркиралишта, плаже су очишћене и снабдевене реквизитима.

Лази 50 динара, могу се користити и ресторани Одмаралишта „Нафтагас“ и многобројних других одмаралишта. Популаран је ресторант Бранка Тошића у коме се служе најразноврснији специјалисти наше кухиње.

У ПЕТРОВЦУ НА МОРУ

Места има довољно и у хотелима и у приватном смештају.

Петровчани су сезону дочекали спремније него било које место на будванској ривијери. У граду цвећа организоване су масовне акције праћањства на уређењу места. Направљени су приступни путеви, паркиралишта, плаже су очишћене и снабдевене реквизитима.

Место може да прими 2000 домаћих гостију. Цене смештаја су на нивоу прошле године: у собама прве и друге категорије лежај стаје од 25 до 35 динара. За масовније зајупе — групна летовања, важни попуст и до 40 одсто. Постоји проблем исхране јер је ограничен ресторански простор.

То је још што Петровчани нису могли решити ни за ову сезону јер то није зависило од њихове воље и предузимљивости.

Са ценама је најприступачнији експрес ресторант где три оброка стају од 45 до 50 динара. Исхрану је попуље обезбедити и у ресторану Одмаралишта ПТТ Војводина, у одмаралишту Феријалног савеза. Нови Сад и у приватном ресторану „Кастел“ власника Нике Голиша. У башти хотела „Сутјеска“ служе се јела са роштиљем. У аутокампу Буљарица код Петровца има такође довољно места. Цене су седам динара по аутомобилу и исто толико по особи. Камп има свој ресторант и у близини се налази приватни бифе са продавницом.

Културно забавни живот у овом праду је најорганизованiji. Најживље је на тераси хотела „Сутјеска“, где свира народна музика и цене су доста популарне. За госте са дубљим цепом препоручујемо ексклузивни бар „Кастело“ на тврђави Лазарет. Јубитељи доброт залогата и чуvenог петровачког вина нека потраже ресторант „Виле“ и његовог предсредњивог пословића Јова Медина.

В. Станишић

У ВЕЧИЋИМА

летовалишту чуvenом по најлепшој плажи на Јадрану, у домаћој радиности има 1000 лежаја а исто толико места у аутокампу „Авалу“, за који се може рећи да је најсавременије опремљен а уз то део је под маслиновим кровом. Има довољно места и у приватним кућама и у аутокампу, само се треба обратити. Туристичком друштву Бечићи или лично Стеву Ворети, дугогодишњем туристичком раднику који још никада није дозволио да пост који дође у Бечићима остане на улици.

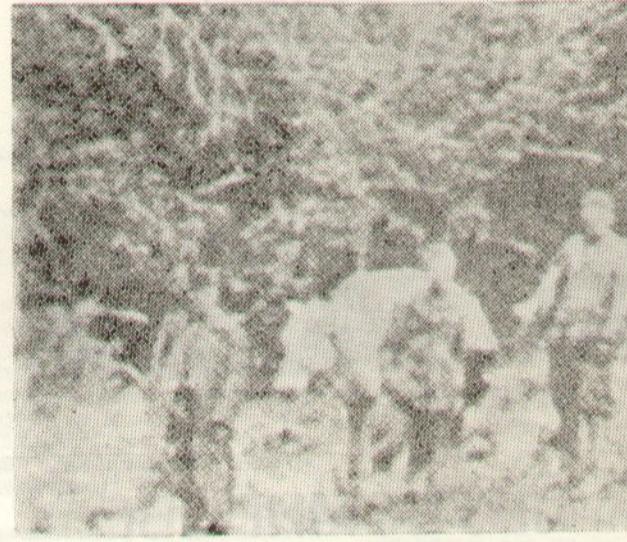
У туристичком бироу тврде да се у комбинацији — приватни смештај и исхрана у наведеним ресторанима пансион може добити од 60 до највише 90 динара.

„МОНТЕНЕГРО 5“ У БУДВИ

Популарни вокално-инструментални састав „Монтенегро 5“ забавља и овог лета госте на тераси хотела „Интернационал“. Овај популарни музички састав који је и прошле године, свирао у Будви, обично, послије завршетка туристичке сезоне, напушта нашу земљу и одлази у иностранству, где проведе већи дио године. Будвани и њихови гости морају је овог лета да слушају Ђока, Сашу, Раку и остale читава два мјесeca, почнујући од 1. јула када су почели свирати. Како нам је рекао Ћоко КРАЉЕВИЋ, шеф ансамбла, они ће након тога поново отићи у иностранство: Михеј, Шведску и Холандију.

С. Г.

(СЛЕЂАЊА ПОТПУКОВНИКА У ПЕНЗИЈИ ВУКА РАДОЊИЋА)

„Синови моји, да могу и ја бих са вама!“

Ујутро 13. јула кроз село Лапчиће пронијела се вијест о устанку. Иако није стигло никакво званично обавјештење, сама помисао на то мобилисала је нас, групу омладинаца, та ко да смо донијели сакривено оружје, које је запијењено пријеком капитулације Југославије. Пошто је магацин бивше војске био у Основној школи на Чојковој главици, мунције је мило доста, нарочито бомби и пушчаних метака. Сељани су на коњима односили мунцију, осјећајући да ће она бити потребна и сакривена.

Иако ово сакупљање оружја није представљало организовану акцију, већ традиционалну потребу за њим, то се показало као неома корисно. За неколико сати били су наоружани сви мушкирци. Онако са оружјем шетали смо наоружани, упркос упозорењу старијих, да ће нас из Будве примијетити Италијани. Било је то и разумљиво, мада то од нас нико тада није схватао, обзиром да ни један од нас није знао што је рат.

Око 16. часова у село је дошао Боро СТАНИШИЋ, који нас је детаљније упознао са почетком устанка против окупатора. Рекао нам је да запосједнемо цесту изнад села, мада нам је притом рекао да мало изгледа има да Италијани нађују је цеста већ запосједнута на неколико мјеста према Цетињу, а на једном дијелу пута према Будви, постављени су „Дежеви“. Притом нас је упозорио на двије ствари: да их, уколико нађу на италијанском језику позовемо на предају, а уколико то не ураде да отворимо ватру на њих.

Након ових саопштења Боро је отишао према Поборима или Дулетићима — не сјећам се тачни. Били смо окупљени када нам је пришао стари Марко Аандријин Радоњић и рекао: „Синови моји, треба се борити против опуптатора; да могу и ја бих одио с вами.“

Тада смо се упутили према цести која пролази изнад села. Излазећи на пут подијелили смо се у двије групе. Већина је отишла према тзв. Ђелопском путу, а група у којој смо били Крсто Франета (касније погинуо на Сремском фронту), љегов брат Ђоко, Марко Франета и ја кретала се позади. Када смо напали на дрвени мост под Спилом, покушали смо да ишчупамо патосне греде. За ово су нам послужила два крампа, које је са оближње ливаде донио Ђоко Франета, али нијесмо успјели, па смо само поломили страпице и бацали их на средину моста. У том тренутку чули смо глас Јова Ђелића који је у близини чувао јагњад! — Ето италијански моторизовани колона креће од Пирамиде према Албене тунелу. Мада нас је ово изненадило, нијесмо се збунили, захваљујући Крсту Франету (иначе активном подофициру бивше југословенске војске који је у том моменту преузео команду). Но његовом наређењу потрчали смо цестом једно 100 метара, скренули на горњу страну пута, одакле смо један огромни камен, уз дosta напора, свалили на средину цесте. У том тренутку, два италијанских мотоциклиста (предходница) пожали су се на кривину Ђелопског пута, удаљени од нас око 300 метара. Марко и ја смо напалили, али нијесмо запуцали, јер нас је у томе спријечио Крсто Франета. Мотоциклисти су већ били пред нама, зауставили се код камена за кога су вјероватно мислили да је сам пао. Ја и Марко смо били упорни да убијемо мотоциклсте, али Крсто нас је тада, видјећи да нас неће мочи одвратити, повео неколико метара уз брдо, из једног већег камена и наредио да распарљујемо бомбе. Извадили смо пуне торбе „крагујевки“, а Крсто из је вјешто бацао на камione који су били пристигли. Настала је вика, бомбе су падале по церадама, које су се „расцјетавале“, а пошто су камioni били пуни фашиста најесено је доста губитака у прва 3-4 камиона.

Искористили смо пометуљу у њиховим редовима, и пошто смо бацали све бомбе, пребацвали смо се на врх камене литице зване Спила. Полијегали смо се у заклон и пушчали почели да гађамо војнике по цести. Мала удаљеност од цесте помогла нам је да ефикасно погађамо, а у томе су нас помогли и италијански војници, који су ватру усмjerili према селу и торонима, изнад села. Тада је цио моторизовани баталјон отворио ватру из свих оружја. Ђоко Франета, институтивно осјећајући опасност, удаљио се неколико метара и убрзо се вратио саопштавајући, да нас Италијани заобилазе са лијеве стране, где су се налазили остали наши борци. Под притиском знатно надмоћнијих снага наши су се повукли, па смо се ми нашли у врло незавидном положају, у ситуацији да сваког тренутка будемо опкољени. Спасао нас је Јрак који се почев спуштати па смо се повукли према Церовини, где смо се састави са остalom групом. Претпостављали смо да ће Италијани ући у село, попалити куће, побити жене, дјецу и старце. Појединци су говорили нама четворица, да немо бити главни кривци ако се то догоди, јер смо ми први отворили ватру у близини села. На срећу, то се није догодило. Италијани су продужили за Будву, не смијући се одвајати од цесте.

ЕНТУЗИЈАСТИ

Породица Петровић пред својом радњом

ЉУБОМИРОВЕ ШКОЉКЕ

— Један од најпознатијих скупљача школјака у свијету, Љубомир Петровић, жели да Будва добије музеј школјака јединствен у свијету.

ПОРЕД МНОГИХ ПРИРОДНИХ особености које трајно остају у сјећају гостију Будве, једна грађевина створена људском руком, сваком посјетиоцу овог дивног приморског града остава незаборавна успомена. То је продавница школјака, израђена од најнеобичнијих морских облика из свих вода и океана свијета. Њен творац је Љубомир ПЕТРОВИЋ, који је необични ентузијаста, добро познат љубитељима мора, о коме су писале многе светске и наше новине у више наврата. Љубомир се бави проналачењем школјакаравно тридесет година, обишао је свих пет континентова, а у његовој „Силвани“ (продавница школјака), налазе се најрђени примјери школјака са Мадагарска, Нове Гвинеје, Филипина, Обале слоноваче... Члан је института „Шкољка“ у Риму, неуморни истраживач морских дубина и вјероватно једини Југословенски плавач школјака који има колекцију од 4500 врло ријетких школјака. Његова продавница школјака коју је прије двије године завршио, јединствена је у Југославији, а можда и даље. У њену изградњу је уложио сва свој тридесетогодишњи рад, тако да она данас представља савршен склад архитектуре и егзотике. То је место где се највише скупљају гости у Будви, где ке. То је место где се највише скупљају гости у Будви, где свакодневно пред излог дође свише од 3000 посјетилаца. Љубомир говори четири светска језика, и стрпљиво и стручно сваком купцу или посјетиоцу објашњава поријекло школјака, вредност, особине. Љубомир је познат и у светским круговима, често га позивају када су упитању најновија открића школјака. Има попуст код асиона ЈАТ-а приликом уношења школјака из разних земаља свијета, а морнари из „Прекоокеанске пловидбе“ из Бара доносе му школјаке које он наручи од Јапана до Чилеа.

Љубомир, данас није сасвим задовољан, оним што је створио. Желио би ново нешто да створи, да реализује нове идеје. Када смо га прије неки дан посетили изложио нам је свој нови пројекат.

— Желим да Будва има музеј школјака, рекао нам је Љубомир. Таквих је музеја мало у свијету: има их неколико у Италији, а најлепши овакав музеј налази се у кенијској граду Најробију. Музеј какав ја замисљам требао би да буде јединствен у свијету, раван по својој вредности музаку у Најробију. Било би то нешто по чему би се Будва позиционала.

Интересовало нас је ко би финансирао један овакав пројекат и где би се нашли експонати.

— Већ сам проговарао са Културним центром у Будви, који би био власник музеја. Адаптирали би просторије у старијем будванском граду, а лично сам спреман да у финансирању учествујем са сумом од милион динара — каже Петровић. Што се експоната тиче то је моја брига. Спремам сам да унесем читаву своју колекцију, а много тога бисмо и откупили.

Љубомир нам је затим показао један риједак експонат: велику школјаку „Тридацина гигант“, тешку 300 килограма коју је донио са Формозе и за коју су му Италијани прошли године нудили 6 милиона лира.

— Новац ме не интересује, каже Петровић. Школјаке су моја опсесија, мој хоби, професија. Стално радим, истражујем, формирајам нове облике.

У овом необичном послу Љубомиру помаже жена Зорица, која је такође велики мајstor. Да наслиједи родитеље спрема се њихова кћерка Силвана коју смо затекли у радњи како помаже родитељима.

С. Грегорић

УСВОЈЕН СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН

Скупштина општине је донијела средњорочни план развоја општине до 1975. године. Номинално план важи од 1971. до 1975. године, иако стварно треба да се проведе за дviјe године и по. Овакво закашање је углавном објективног карактера. Поред предлога који је дат за усвајање, одборницици су додали још дviјe ставке, које налажу да Скупштина општине у границама расположивих средстава води рачуна да стимулира пољoprivrednu производњу, а нарочито путем обезбеђења снабдијевања пољoprivrednika одговарајућим алатима и репродукционим материјалом као и путем обезбеђења повољнијих услова за пласман производње и у складу са својим расположивим средствима испитати могућност крећитирања пореских олакшица и других услова за унапређење пољoprivredne производње и изградњу заједничких објеката који би служили у ове сврхе. Закључено је исто тако да ће се Скупштина општине посебно ангажовати да допринесе утврђивању дугорочне политичке образовања кадрова за потребе туристичко-гоститељске привреде на подручју Републике као целине.

Скупштина је донијела Одлуку о накнадама за коришћење изграђеног грађевинског земљишта, Одлуку о уређивању на коришћење грађевинског земљишта, Одлуку о уређивању на коришћење грађевинског земљишта, Одлуку о условима за постављање привремених објеката, Одлуку о општем уређењу насеља градског карактера, Одлуку о чистоти, Одлуку о туристичком камповању на територији општине Будва, Одлуку о радном времену у радијним организацијама, самосталним и другим радијама у којима је распоред радног времена од јавног интереса, Одлуку о усвајању дјелова Делатног урбанистичког плана Центра Будве и Одлуку о измјенама и допунама Одлуке о оснивању Фонда народне одbrane.

Скупштина општине је на истој сједници разматрала и информацију о припремама за туристичку сезону. Једнодушна је констатација да је информација са закашањем презентирана Скупштини, па би идуће године такву информацију требало размотрити најкасније у периоду март-април. Посебним закључком су обавезане стручне службе органа управе да најхитније приступити извршавању задатака назначеним у информацији, како би се још у току ове сезоне ријешила сва питања, нарочито она за која нема непремости врховних објективних тешкоћа. Исто тако је закључено да се припреми и Одлука о уређењу и коришћењу плажа, пошто је познато да се одлука која је прошле године усвојена не спроводи.

Скупштина општине је именовала Димитрија Јововића као свог делегата за члана Одбора за комунално-стамбена питња Заједнице општине Црне Горе.

На посебним сједницима вијећа су донијела одлуку о обавештењу неких изборних јединица да је упражњено мјесто за њиховог одборника и да требају да одлуче да ли ће се расписивati допунски избори. Ради се о изборној јединици Петровац за два одборничка упражњења мјеста и изборној јединици Бечићи који иначе нијесу вршили избор свог одборника. Радни људи „Паласа“ треба да се одлуче да ли ће се расписивati допунски избори за одборничко мјесто које припада њиховој радијној организацији, као и радни људи запошљени у јавним службама, где је исто тако једно одборничко мјесто упражњено.

У МЕЂУНАРОДНОЈ ГАЛЕРИЈИ ИЗЛОЖБА СЛИКА ГОЈКА БЕРКУЉАНА

У суботу увече 17. јуна отворена је изложба радова сликарка Гојка Беркуљана.

Родио се у Никшићу 1923.

године. Сликарство је учио у

Школи ликовних уметника на

Цетињу код великих сликара

Миља Миљуновића и

Петра Лубарде. Био је члан

прве црногорске ликовне групе

„Тројица“ основане на

Цетињу 1951. године. Самос-

талне изложбе имао је у Црној Гори и то: Титограду два пута, Цетињу и Никшићу.

Добитник је Тринаестулске награде за сликарство 1967. године.

У Модерној галерији изложио је 23 платна, по циклусима пет слика „Руј пла-нина“, четири слике „Стије-ње“, седам слика „Језерске игре“ и шест „Минијатуре“.

МИРКО И ВЕЛИКА РАДОНИЋ

У саобраћајној несрећи код Чачка изгубили су недавно живот Мирко и Велика Радонић, брачни пар који су оставили да за њима вјечито тутују њихове малолетне кћерке — Славица и Марија. Трагична смрт двојице младих људи тешко је погодила, не само њихове родитеље, браћу, сестре и личне пријатеље већ и све оне који су их бар и мало познавали.

Били су то племенити људи, њежни родитељи, вриједни чланови наше социјалистичке заједнице. Рођени и васпитани у честитим породицама у којима су их учили части и поштењу, они нијесу ни могли бити ништа друго до часни и поштени људи. Мирко и Велика су од малих ногу постали чланови Комунистичке омладине Југославије и узели видног учешћа у послијератној обнови и изградњи земље. Млади су се завољели и основали брачну заједницу. Тада се Велика посвећује породици а Мирко као члан СКЈ цијелог себе посвећује партијском животу. Пуних двадесет година

ради у органима власти на разним одговорним функцијама. Узгрed улаже велике напоре да заврши школовање које му је ратом и сиромаштвом било спријечено. Захваљујући својој упорности и безграничној љубави према књизи и учењу, ванредно завршава средњу школу и правни факултет. Так што је био на дохват дипломе наступила је кобна и трагична смрт.

Иако релативно млад Мирко је за свој самопријегорад доживио и друштвено признање. Носилац је више одликовања међу којима и Ордена рада III реда којим га је одликовао Предсједник Републике.

Мирко и Велика Радонић безграницно су вољели живот и људе. И баш у тој жаркој жељи за животом, тражећи спас за своју племениту супругу од тешке болести, сугстигља им је кобна смрт. Заиста су били несрећни. Успомена на њих живје трајно у срцима њихових пријатеља и другова, у срцима свих грађана овога краja.

IN MEMORIAM

Раде Станишић

Осмог јула уз присуство великог броја праћања сахрањен је на гробљу у Станишићима 90-огодишњи Раде Јоков СТАНИШИЋ, ветеран из два ослободилачка рата, један од првих предсједника Народно ослободилачког одбора, који је 1942. године био проглашен један од стражаре окупаторских власти као „кало ди вилађ“ партизанског села Станишића.

Вјеран слободарским традицијама предака, добровољац из Првог светског рата, Раде Станишић је јула 1941. године без оклијеванja стао у редове устаника иако је већ био појдаклим годинама — шездесетогодишњак.

Године 1942., послије једне рације италијанских фашиста у село Станишиће, бива заробљен и од тада почиње његово дводесетогодишње тамнијавање у нeliјама будванског затвора и Богдановог краја у Цетињу. Многи заточеници злогласног барског логора доживотно ће се сјехати сиједог изнемоглог старца — Раде Станишића, који једног жарког августовског дана 1943. године стојаше објешен о телеграфски стуб у кругу логора. Но, никакве тортуре фашисти нијесу могле поколебати овај снажни дух јер, Раде СТАНИШИЋ није само красио партизански строј већ му уливао снагу и вјеру у побједу, у боље сјујра.

Од овог свијетлог лица, борца, партизана, опростио се на гробљу у Станишићима, његов саборац из последњег рата, пуковник Пеко Лијешевић.

КАКО ЈЕТУЈУ ДЈЕЦА НА БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ

ДЈЕЦА – ГРАЂАНИ БУДВЕ

Будва је лепа зато што је плава. Распевана чета најмлађих будваница — као обданиште на плажи.

Приморска лепотица под издањим сунцем, лепша но икад раније, нуди своје лето свима који умеју да осете чаре бескрајно топлог и благородног лета. Мештани и туристи, из милила на плаже, на улице, паркови увек пуни, а с њима Деца. А деца, сама по себи лепа, као свеће у ходу, на свој начин помажу, и себи, и одраслим да им време протекне брже, безбрежније. И у исто време живе свој живот, имају своје мисли о свему што се око њих догађа, што их окружује.

Будва је лепа зато што је плава

Преподне је и Будва се преселила на плаже. А на плажама сви равноправни. Сунце и море не питају за године. Еранимира ЗИРОЛЕВИЋ, осмогодишњак из Њовог Београда, ученик II разреда Основне школе „Ратко Митровић“, летеју са татом и мамом, и воли да разговара:

— Будва је најлепша на свету. Ја то знам, јер од рођене летујем на мору. Био сам у Купарима, Башком Пољу, на Брачу.

Мало даље од пomenутог Еранимира, Маринка НИКОЛИЋ, са својим рођацима, разпрострала свој пепкир

и сунча се. Марина је из Прокупља, ученик је четвртог разреда Основне школе „Никодије Стојановић — Трга“.

— Будва ми је као другарица, скоро сам у њој одрасла, каже нам инасмејана Марина. Шест година ја долазим овде са родитељима.

— Знали ли зашто је Будва лепа, — питали смо веселу дјевојчицу?

— БУДВА ЈЕ ЛЕПА ЗАТО ШТО ЈЕ ПЛАВА!

Николић Јелена и Мирко, брат и сестра из истог града и исте школе, као и Марина, воле Будву јер у њој може да се размишља о будућности.

— Волим море јер на њему може да се ужива, — каже нам Марко.

— Кад порастем, бићу апотекарка, апотека ће ми бити на мору, и снабдеваћу лековима морнаре и туристе, — саопштава нам у поверењу Маркова сестра Јелена.

Мирослава МАРКОВИЋ трогодишњег дечака из Београда, који овде летује са татом Љубомиром и мамом Винском, нисмо успели да наговоримо да да изјаву. Њега ћемо потражити неке друге године, кад порасте, сад смо га оставили да се на мирује сунча.

Весна ПЕТРОВИЋ, ученица III разреда Основне школе „Свети Јован Митров — Јубишић“, из Будве, нисмо успели да се разликује од деце која су овде на летовању. А ипак је у узлузи домаћице, довела је на плажу свог течу Душана и тетку Господинку. Брине о њима, даје им савете о сунчану. У Весниној ћачкој књижици, јер то је засад једини њен биографски докуменат, за три године школовања, убележено је 14 петица и три четворкорке. Четворакама више неће бити места, — обећала нам је Весна одмах на почетку, а онда смо прешли на озбиљне разговоре:

— Родитељи и рођаци би желели да будем глумица кад одрастем, а ја се само смешим и кажем им да ћу бити лекар.

На растанку, Весна нам је рекла: Више волим Будву од Лондона, јер је Лондон велики а сви велики градови су досадни лети, то сам чула од туриста. Будва има плажу, а на плажи песак, а на песку купачи, и испред њих море, а изнад њих сунце...

— Родитељи и рођаци би желели да будем глумица кад одрастем, а ја се само смешим и кажем им да ћу бити лекар.

На растанку, Весна нам је рекла: Више волим Будву од Лондона, јер је Лондон велики а сви велики градови су досадни лети, то сам чула од туриста. Будва има плажу, а на плажи песак, а на песку купачи, и испред њих море, а изнад њих сунце...

• КАКО МЛАДИЋИ И ДЈЕВОЈКЕ ПРОВОДЕ ЈЕТО У БУДВИ

БУДВА — ШКОЛА ДРУГАРСТВА И ПРИЈАТЕЉСТВА МЛАДИХ

Будва — град младости, окупила је ових дана џула на својим улицама и плажама младе из свих крајева наше земље и света. Могло би се рећи да је овај лијепи град на мору, на свој начин: ВЕЛИКА ЈЕТЊА ШКОЛА ДРУГАРСТВА И ПРИЈАТЕЉСТВА МЛАДИХ.

Пошли смо да упитамо младе шта мисле једни о другима, јесу ли се упознали, да ли се добро забављају.

Ирену НАСТЕВУ, ученицу гимназије „Јосип Броз-Тито“ из Скопља, упознали смо на градском тргу, сједијела је у хладовини старијих палми и читала дневне новине:

— Младићи у Будви су врло приступачни, брзо се склапају познанства и сви су пажљиви. Нисесам упознала ни једног мештанина, али не мари. Ми се сви осјећамо као да смо овдје рођени. Хтјела бих да поздравим познанике из Лесковца које сам упознала у посланичарници „Београд“. Са њима сам провела неколико

лијепих дана на плажи и неколико пријатних вечери на игранкама.

Драгоје АСАНОВИЋ, ученик гимназије из Будве, свој школски распуст проводи ради у локалном „Турист бироу“ и на концертима као члан КУД „Кањош“ из Будве:

— Све дјевојке које летују у Будви за мене су драги гости и добродошли су сваког љета. И нека се не луте на мене ако кажем да нема билох дјевојака од наших из Будве. Оне су радне, добре другарице, поштују родитеље, старије, и нас младиће, а то је за сваку похвалу.

Сенка ВУЈОВИЋ, ученица Трговинске школе из Титограда, дошли су на викенд у Будву. Она је ученица а он возач, и свако од њих има своје мишљење о младићима:

— Никог нисесам упознала, али мислим да нема велике разлике између младих свих градова наше земље. Ја иначе не могу да се пожалим на моје другове из школе. Младост и другарство у

љејек иду заједно. Кад је је лето другарство и пријатељство још израженије, зато мислим да је у Будви много љејек бити млад.

Борђе БРАЈОВИЋ, шеф ресторана у Вир Пазару:

— Са свим лијепим дјевојкама које су се овог љета окупиле у Будви, овај град би могао да конкурише најљепшим свјетским плажама. А најљепше је то што у овом граду нема мондена, нема хипника, млади се нормално понашају, добро се забављају и гледају да им љејето прође љешице и безбрежније.

Марија и Драган ПАВЛОВИЋ, брат и сестра из Титограда, дошли су на викенд у Будву. Она је ученица а он возач, и свако од њих има своје мишљење о младићима:

— Имам утисак да у Будви летују само млади, — рекла нам је црнокоса Марија. А град у коме млади живе боли је од свих других градова. Не, нисесам ја противу старијих, ја сам на њима

МИ САКАМО БУДВА
КАКО СВОЈ РОДЕН
КРАЈ
БИДЕЖИ ТАА
СЕКОГАШ Е УБАВА КА-
КО В РАЈ

Ове стихове написале су девојчице Катарина РУШКОВСКА и Маја ПЕТРОВСКА, из Скопља.

— Будва је наш други град сваког лета. Понекад је више волим и од Скопља. Стари град је као град из бајке, са својим уским улицама, изложима као на филму, — то је изјава Маје ПЕТРОВСКЕ, ученице V разреда Основне школе „Свети Јован Митров“ из Скопља.

— Кад би ми забранили да долазим у Будву, најљутила бих се на цео свет, а онда бих молила да дозволе да и даље летујем, — рекла нам је Мајина другарица и суграђанка Катарина РУШКОВСКА.

— Две сестре близнакиње: Тања и Снежана ЖИВКОВИЋ, дошли су из Алексинца. Завршиле други и сад ће у трећи основне школе.

— Заволели смо море од мајена, — кажу нам у глас. Лепше нам Јадранско од Црног мора, па смо тражиле од родитеља да нас доведу у Будву. И нисмо се покајали.

Већ су од родитеља изнутили обећање да и идућег лета добу у Будву.

Миливоја Прибићевића, мештанина, основца из III разреда, затекли смо на обали како град гради — наравно у песку, и од песка. Шта то градиши, Миливоје, питали смо?

— Градим стари град у Будви, — одговори нам он.

— Што ће Будви два старада града? — питали смо радијално?

— Много има туристичара, па да не буде гужве, — одговори

ри нам вредни Миливој и настави да гради. Миливој ће сутра можда градити нове градове, а за почетак није овај лош, на песку, међу раздраланим купачима и његовим вршњацима. Миливој има и једну жељу, волео би да што пре види Београд. Жеља ће му силурно убрзо бити испуњена, а дотле, Миливој ће градити своје градове у песку и уживати са туристима будванско лето.

Најљепши наш сусрет са децом на плажи био је са „четом“ најмлађих будванаца из обданишта при Основној школи „Свети Јован Митров — Јубишић“. Њих тридесет и пет, са својим васпитачицама, помешало се са туристима странцима, већ их ухватило сунце, а види се да имају искуства са морем. Њиха имају чуди, све им познато, па на крају у свом граду, иако мали. Ни један већи од столице. Замолили смо их да се сликамо за успомену, броју се окупили, наместили се и одмах наставили по плану, онако како су васпитачице планирале тај дан; купање, сунчане, ужина...

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

Оставили смо их на плажи да уживају своје море, своје лето и да воле своју Будву. И оне с којима смо разговарали и оне с којима се нисмо упознали. Отишли смо задовољни јер смо нешто научили: Будва је лепа зато што је плава. Сад и то знајмо. Идући пут, научићемо нешто друго од деце, садашњих и будућих грађана приморског је летовалишту и желим им да се добро проведу и забаве.

Раде Јовић
Вукосав Ракочевић

парада, да се у тим раздраланим младићима и дјевојкама крију будући радници, одлични ученици, трговци, инжењери, лекари. Зато поздрављам све младе окупљене у најљепшем приморском је летовалишту и желим им да

се у тим раздраланим младићима и дјевојкама крију будући радници, одлични ученици, трговци, инжењери, лекари. Зато поздрављам све младе окупљене у најљепшем приморском је летовалишту и желим им да

се добро проведу и забаве.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

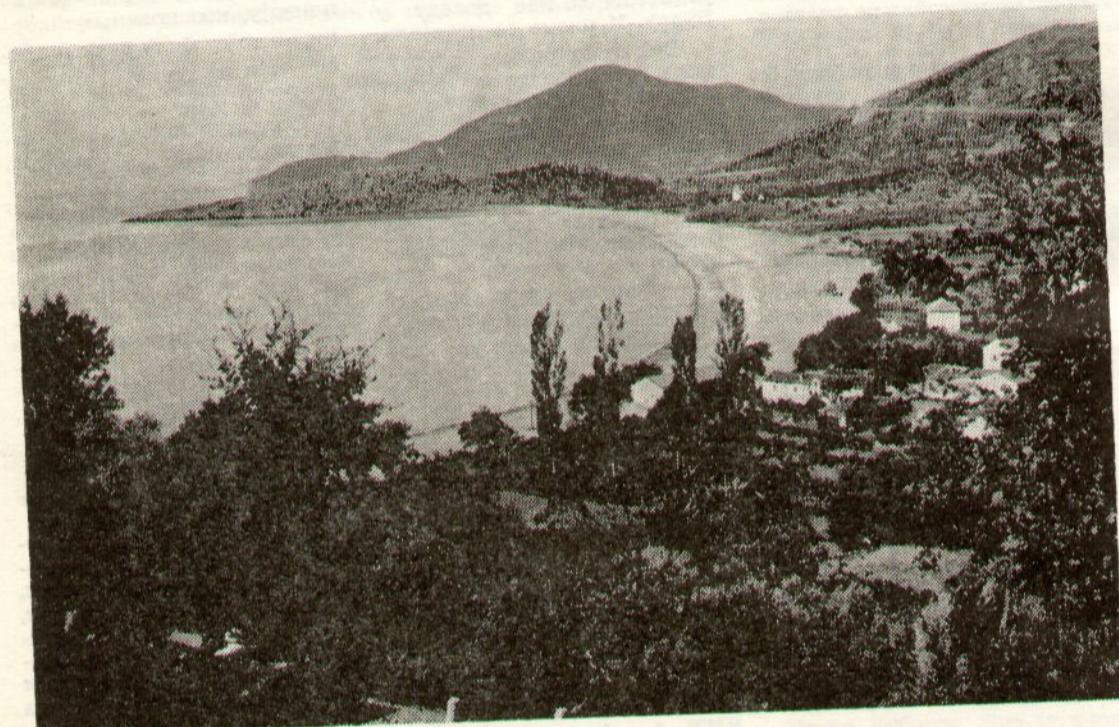
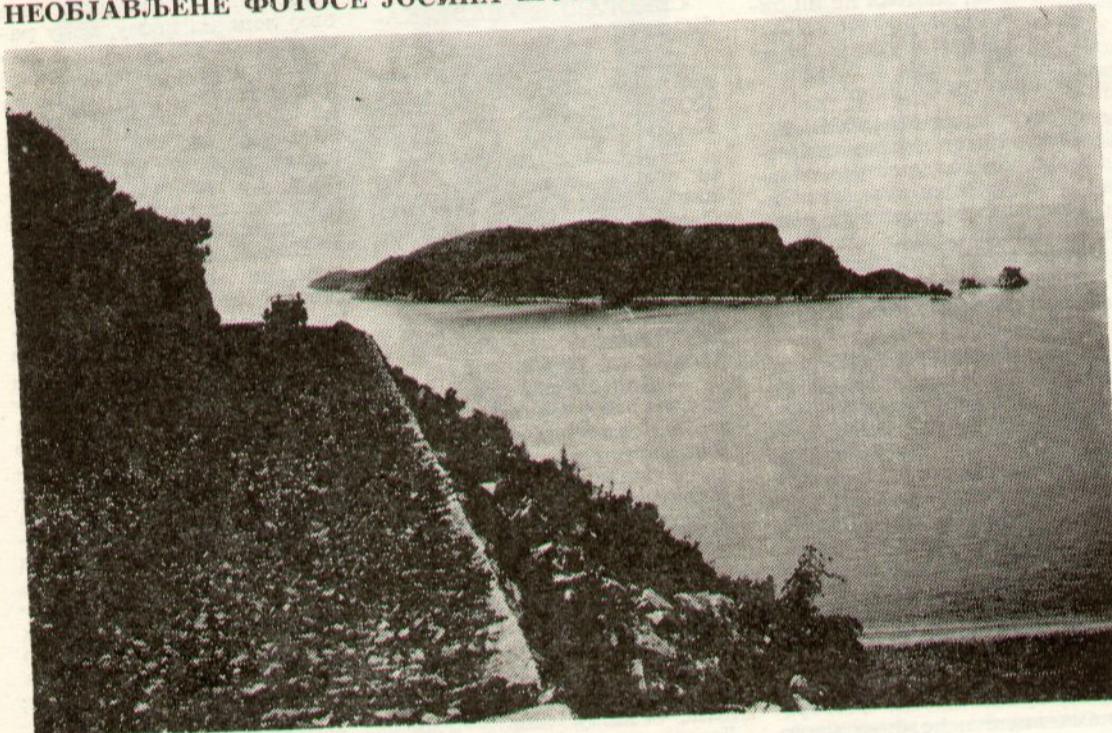
— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да пливају, као прави мушкарци, — то су биле речи њихове васпитачице Јильјане МАРКОВИЋ.

— Јако су послушни, добри, златни, храбри, воле да

Нејкрадајши плаže Јадрану.

Панорама Будве из 1935. год.

НЕОБЈАВЉЕНЕ ФОТОСЕ ЈОСИПА ШУЉАКА САЧУВАЛА Олга Живковић

(ПОД ОВИМ НАСЛОВОМ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ НОВИНЕ „НАРОДНИ ЛИСТ“ 3. ЈУЛА 1935. ГОДИНЕ ДОНОСЕ ОПШИРНУ ИНФОРМАЦИЈУ О БУДВАНСКОМ ТУРИЗМУ, ОД АУТОРА др БЕДРИКА СВОБОДЕ).

Почиње сезона на југословенском Јадрану. Наши читаоци ће добити литературу о будванској ривијери на коју се могу ослонити. Ове године је Будва стварно у моди. А за то је највише заслужно друштво пријатеља Будве. У јулу је било дана када је Будва била препуна а гости нијесу могли наћи кров над главом чак ни у приватним становима. По Будви се чује чешки језик даљу, а и до касно у ноћ, враћајући се са сијела од домаћина који су одушевљени нашим пјесмама. Сви сука су задовољни гозбом уз добро вино на којој су провели ноћ до ситних сати.

Многи наши гости су Будвом одушевљени и долазе овамо свако јето, али има и оних који одлазе разочарани. Ти нездовољници припадају оним који траже одређени комфор, а такав им Будва не може пружити. Покушају дати праву слику Будве без икаквих хвалоспјева, како то обично у путописима налазимо.

Говорићу прије свега о налијчу:

Прије свега даљина и лоше везе. Путујете или возом до Дубровника или до Херцег-Новог, а одатле парабродом Зетске пловидбе до Будве (може се путовати возом и до Сушака или Сплита, а одатле модерним великом парабродом Јадаранске пловидбе до Дубровника). Други дан, пут се наставља мањим парабродом Зетске пловидбе до Будве или до Котора, а одатле аутобусом или поштантским аутомобилом за 23 динара до Будве. Највећа тешкоћа на овом путу је конкуренција Јадранске и Зетске пловидбе јер је ова друга monopolisala Јужни Јадран.

Сама Будва је сиромашно мјесташће, неспремно да прими госте са великим пројектима, Будвански хотели су уствари само пансиони, не увијек доволно чисти, с нехигијенским клозетима и кухињама које увијек не задовољавају наше потребе. Вино, иначе у продавницама врло јефтино, у хотелима кошта чак и 14 динара литар. Иначе, пансион са свим таксама стаје 60 динара дневно.

Електрично освјетљење Будва до сада нема, што је велики недостатак за хигијенске услове. На крају лијепе Словенске плаže осјећа се јаки смрад свињаца, а понекад свиње шетају по плажи међу гостима. Лијепо изграђена моргенска променада служи неким неваспитаним гостима за физиолошке потребе. То су све сметње које госта одбијају, али морам напоменути да ће до идуће сезоне, бар већина тих недостатака бити отклоњена. Будва се прилагођава растућим навалим хотелских гостију. Почињу припреме за изградњу новог модерног хотела при самом путу за моргенску плажу, вјероватно ће се изградити и чешки пансиони на Словенској плажи. Увеште се електрично освјетљење, а вјероватно ће и везе са Будвом бити побољшане. Но, Будва и данас има своје чари и своју свијетлу перспективу.

Дивна планинска романтика, суптропска вегетација, брдо Спас мирише миртом и рузмарином, у баштама се виде красне поморанџе и огромни лимуни, брескве, смокве, бадеми и остало јужно воће. Пространи виногради пуни су грожђа, а маслинове шуме одјекују по цио дан пројорном пјесмом Ћирикаваца. На путевима између башта сријежете умиљате корњаче. Можете правити незаборавне излете по околини, на примерје за 200 динара цјелодневни кружни излет Будва, Цетиње, Ријека Црнојевића, Вир Пазар, Скадарско језеро, Стари и Нови Бар, Улцињ, Сутоморе, Петровац, Свети Стефан, Милочер, Краљевска плажа и натраг до Будве.

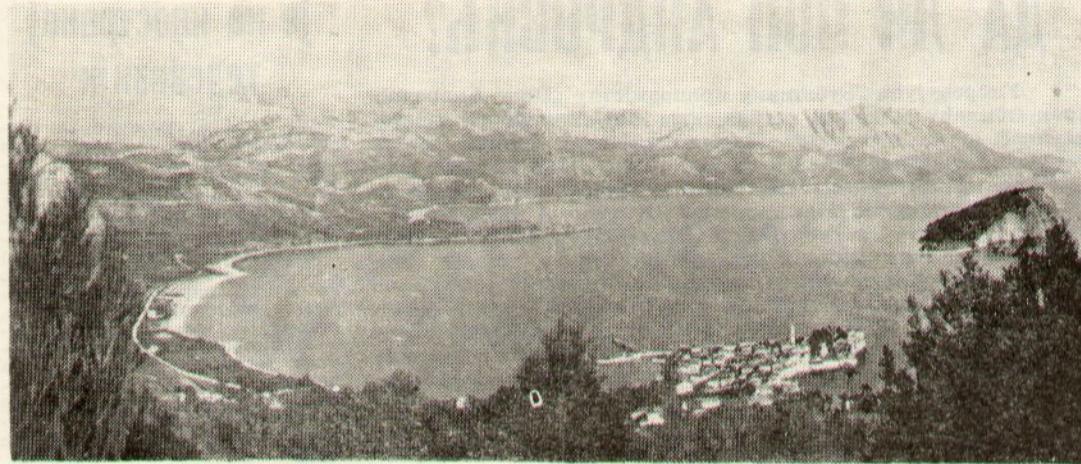
Најљепше остављам за крај: будванска ривијера уистину има најљепше плаže на југословенском Јадрану, с водом која је кристално чиста. Трстенска плажа до које се може доћи барком има фини пјесак, који се наставља далеко у морском дну, а ту је много прелијепих „грчких каменова“ и бисерних школјака. Моргенске плаže су близу, имају романтичну позадину (много час то подсећа на наш Барандов), двије простране плаže имају нешто грубљи пјесак тајкоће са „грчким каменом“, кабине, бифе, а води до њих лијепи пути, поред мора испод нагнутих стијена интересантно извијаних и обојених. Пространа Словенска плажа има доста ситног пјеска у којем се тако слатко лешкари. Морско дно које се постепено спушта такође је покривено тим ситним пјеском.

Прекрасна шарена плаја Бечићи опсјени сваког посјетиоца, одушеви га. То је уствари огромни минералошки кабинет — двојакометарски појас најљепших боја. Када подигнете један камен одмах га баците због другога који је још љепши. Посјетите краљевску плају у Милочеру, која припада двору, где се гради комфорна љетња резиденција краљевске породице. То је доказ да је ту уствари идеално место за купање. И, на крају, плаја дивље романтике, мјесташћа Свети Стефан који се уздиже на морским хridinama. Тамо можете дегустирати вино и домаће специјалитете, сир, пршуту и рибу.

И на крају слиједи кратки осврт на историјат Будве, изглед старог средњевјековног градића са уским улицама, опасаног дебелим зидинама, о црквама и другим споменицима културне прошlosti. Говори се о лијепим будвanskim вечеरима са неobično звјезданим небом на које гости из Чехословачке нијесу навики. Са брда дува вечерњи повјетарац а под старим кошћелама одлијеже пјесма. Југословенски љепотани договорају се са чешким љепотицама о састанцима на доста непријатан начин — звиждуком. Но наши им гости опраштавају све: и сиромаштво у хотелском смјештају и примитивност у понашању и све, јер ипак је у Будви све симпатично, скромно, јефтино и пријатно. Нарочито је лијепо код симпатичне браће Рајковића, који су изузетно гостопримни и знају да угосте наше људе.

Припремити се за поход на најљепше југословенске плаže!

ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ТУРИСТИЧКОГ ДРУШТВА „МОГРЕН“

КАКО СМО ПОЧЕЛИ

Још од почетка 19. вијека на будванском ривијери је постојао мањи број приватних угоститељских објеката. То су биле углавном мале кримице, међутим, између два свјетска рата почину се отварати и први хотели. Већ 1930. године на будванском ривијери је било 5 хотела и неколико љетовалишта. У самој Будви радија су три хотела са око 17 соба, то су били хотели „Балкан“ 5 соба, „Београд“ 9 соба, „Будва“ 4 собе, што је укупно могло да буде око 30 лежала. Касније се отварају нови пансиони у Будви, Милочеру и Петровцу. У Будви пансионе отварају браћа Рајковићи и браћа Медини, а 1938. године отвара се нови луксузни хотел „Авале“, један од најбољих угоститељских објеката у Европи.

HOTEL BALKAN

BUDVA
JUGOSLAVIJA

Најстарији будвански хотел

Přímý rychlík: cena tam a zpět [vlakem Čedoku] Praha—Split III. tř. 490.—Kč. Lodní pojení: cena tam i zpět Split—Budva III. tř. Din 236.—II. tř. Din 400.—I. tř. Din 500.—

Туристички проспект из 1923. године

ститељских кадрова. Највише замјерки има на начин на који се дочекују и испраћају гости. Ситнице, као што су рођенданско цвијеће, приснот и лубазност су основне ствари на које се многи гости жале. Ако се госту сервира љубазно и слабији ручак, он ће бити задовољан. Није то метанисање већ један људски однос. Ми смо у оној доба освајали госте и то је била наша једина реклами.

„СИМПАТИЧНА БРАЋА РАЈКОВИЋИ“

Један од симпатичније браће Рајковића — Шпиро, о којима пише Чешки новинар још је жив, и био је, за ову прилику, наш саговорник.

— Најприје су дошли Чешки скauti у Будву. Било је то 1921. 1922. године. Основали су ту туристичку базу и Будву проглашили најљепшим мјестом Европе. Имао сам обичај да их позвем да понеку ноћ буду моји гости. Поведем их у баштину, исфилам пршту, а било је и домаћег вина и тако смо се гостили. Послиje би одлазили у град где су нас дочекивали градски фенери што је Чехе много одушевљавало. И прича Шпира Рајковића је такође сјетна и занадљива. Прича нам је о томе како су основана 3 друштва пријатеља, о томе како је ишла делегација Будвала код бана Јураша Круља ради изградње пута Будва — Цетиње. О томе како је Круљ проглашен почасним грађанином Будве зато што је успио да прекине радове у Топлишту и пут започне од Будве, о првој делиженци (поштанска кола) коју су вукла три кона. Прича нам је о будванским забавама, о серенадама Николе Вучковића, Владе Митровића и других, о фудбалским утакмицама између беобељих и мришавих, о томе како је поклањао својим гошћима букете цвијећа и сл.

А Петар Митровић, пензионер, чији је отац био један од власника старог хотела „Београд“ када је у Будву стигао први ауто — Жардинијера — како су га називали Будвани а који је наводно његов отац Мило. Ауто је имао осам сједишта и сандук за пошту. Служио је за превоз путника и сл.

— Алекса Зеновић, такође један од пионира угоститељства у

Илија Сојхер

Будви, који је заједно са својим оцем отворио још 1912. године хотел „Балкан“, сачувао је и први проспект који је издао хотел „Балкан“.

— Позната оперска пјевачица из Прага — Хорватова, једна је од првих гостију Будве. Она је и иницијатор оснивања друштва пријатеља Будве у Прагу.

Услови за госте тада су били лоши, али ја сам имао књигу гостију у којој су биљежили своје утиске. Могу да тврдим да су гости из Будве одлазили задовољни, јер су сви грађани настојали да госте забаве, да им боравак у Будви учине пријатним. Младићи су организовали игранке на риви, водили госте по крчмама пјевали заједно са њима. Срдачност и гостопримство сријетало је госте на сваком кораку. То је туристе у Будву највише привлачило, поред природе, наравно, рекао нам је први послератни директор хотела „Авале“.

Стране припремио
Владимир Станишић

ПОВОДОМ 50- ГОДИШЊИЦЕ ТУРИСТИЧКОГ ДРУШТВА „МОГРЕН“ ГРАЂАНИМА И ГОСТИМА БУДВЕ ЧЕСТИТАМО 13. ЈУЛ ДАН УСТАНКА НАРОДА ЦРНЕ ГОРЕ

- ТУРИСТИЧКИ САВЕЗ ОПШТИНЕ — БУДВА
- ТУРИСТИЧКО ДРУШТВО „МОГРЕН“
- ХОТЕЛ „МОГРЕН“ — БУДВА

СУСРЕТИ

НЕОБИЧНИ ПУТНИК МИЛАН

У РАНИМ јутарњим часовима на тераси хотела „Монграпен“ један оманчи човјек са бијелим начектом испија кафу. Слика се понавља свакодневно и они који редовно тамо насрћају могу запазити да је овај крхки старији необично тачан у svojim доказцима. Одабира празан сто и обично себи прави друштво. Тих, повијен у раменима, говори само кад позива конобара.

Пришао сам му једног јутра. Није се изменадио, није посебно реаговао.

— Зовем се Милан Станковић, рекао је тихо, и рођом сам из Београда. Свијет ми се ова Будва, и овде сам већ два мјесеца. Нијесам на одмору, немам за то пару, а немам се од чега ни одмарати. Једноставно овде се ликено осјећам.

— Што је по занимању овај човјек, што је радио, по мислио сам. То питање сам себи често постављао док сам га посматрао и прије овог сусрета. Знао сам да сада ништа не ради, био сам у то сигуран. Године су биле јасно побројене на његовом лицу. Био сам радознао,

— Необично је моје занимање, младићу, рекао је полугласно, гледајући недје устрани, према пучини. То је нешто између професије и хобија, ћаво би га знао. Нијака то нијесам успио установити, разграничити. Ја сам путник. Свјетски. Свјетски, зато што сам ишао свијетом, морем и копном. Свим континентима. Жељу из дјетињства имахо сам остварити, и то сам успио.

Моје пажљиво слушање, очигледно га је охрабрило и почело је причу. Животну, увјерљиву, испрекидану.

Први сусрет са туђом земљом. Август 1933. Карлови Вари. Милан Станковић, младић, пун жеље за сазнањима, за свијетом, за упознавањем људи. Одлучио се на нешто неobično: да скупља потписе познатих личности. У великој појутјелој књизи данас има преко 9.000 аутограма. Углавном познатих свјетских имена. Први потпис Петар Зенкл, предсједник прашке општине. Затим Иванов, Буров, Кемал Ататурк. Најсјејији аутограм Вили Брант.

Још у Карловим Варима сазнао је да испробан начин одржавања живота свјетских путника. Штампао је визит карту са фотографијом. У дну је писало: свјетски путник Милан Станковић. Врати се му била отворена, та-

кви људи су интересантни. Писале су и почине о њему. Показује ми појутјеле исјечке „Варшавског курира“. Писала је и наша штампа: „Вечерње новости“, „Политика“, илустроване ревије. Милан је био на свим континентима. И често се враћао у поједине мјеста. Научеше у словенске земље, у којима је, како каже, најслободнији.

— Старост полако притиска, а још сам жељан путовања. Ништа нема љепше од тога. Кад бих се поново рођао, отпах бих путова — сједно је закључио.

ПОЧИНЬУ ИГРЕ ЈУГА"

Будва 10. јула
Захваљујући активности Међународног одбора заједница културе, Црногорско приморје ће овог лета бити обогаћено културно-забавним животом. Идеја о оснивању фестивала „Игре југа“ је реализована и већ 20. јула ће бити обиљежен почетак ове значајне културне приредбе која ће постати традиционална. Први наступи ће бити у Будви, а затим је наредио Јадран, Котор и Херцег-Нови.

— Већ раније је формирана уметнички Савет Игара, рекао нам је Мирослав Лукетић, директор Културног центра у Будви, а прије неки дан је утврђен коначни програм игара. Програм ће бити богат и разноврстан, наставио је Лукетић, и трајаће пет дана у сваком мјесту. Драмска група фестивала извешће четири драме: „Како је Јуда издао Христе“, „Музици“, „Гилгамеш“ и „Оловка пише срцем“. У другом дијелу учествују познати пјесници, Милован Витезовић, Гојко Дапчевић, Гојдан Бабић, Јеврем Брковић и други, а у музичком делу програма наступиће оперски певачи Чангаловић и Цирој. Биће заступљен и локални колорит: наступиће клапа „Бокељи“, фолклорни ансамбл „Кањон“ и други. Водитељ програма биће позната уметница Љиљана Шљанић.

Концерт за родитеље

На крају школске године када је звонце за три мјесеца престало да звони. Ученици ниже музичке школе у Будви извели су концерт у препуно сали „Зета-филма“. Родитељи су аплаудирали, а извођачи су били срећни што се појављују на сцени.

Извођачи су били: Бак Лидија, Савићић Сенка, Митровић Небојша, Новаковић Дарко, Вучковић Татјана, Петковић Татјана, Цвјетковић Јулија, Трифуновић Свјетлана, Урбан Едо, Брајак Ђорђе, Никчевић Весна, Пјеротић, Жељко Јелушић Споменка, Бржиновић Милан, Грегорић Марица, Зено-вић Драгана, Јелушић Жељко, Мазарац Мирјана, Гаковић Срђан, Бајбаша Вожана, Вуковић Ненад, Шабан Лидија, Јовановић Александар, Вукчевић Снежана, Вуковић Ненад, Грегорић Мира, Вучковић Татјана, Никлановић Јељана.

Посебно признање заслужују музички педагози: Ирена Милошевић, Кети Сеферовић, Никола Чучић и Берислав Коџић, који су припремили ову групу ученика.

С. Паповић

ИЗМЕЂУ ИСТОРИЈЕ И ЛЕГЕНДЕ

ДА ЛИ ПОП АНДРОВИЋ?

Упоређујући Јубишину приповијетку „Поп Андровић нови Обилић“ са неким историјским чињеницама наилазимо на некаочита неслагања. Наиме, наиме се питање, које је тај Обилић кога Јубиши и бокешко предање славе као жртву човјетства и јунаштва? Историја је прецизна у томе да је у јесен 1785. године Махмут-паша Бушатлија извршио поход на Црну Гору и Паштровиће. Већ 8. јуна Паштровић и Маини су се на заједничком збору договорили о борби против Бушатлијине војске и заједно са Грబљанима и Црногорцима тражили од млетачких власти ораха и олова, да би спремили за одбрану. Но, ова помоћ је изостала. Бушатлија је дуго прикривао своје намјере, говорећи да купи војску за борбу против противника у Албанији, Курт-паше. Према историјским подацима Цетиње је освојено 23. јуна.

на, а пашина војска је прошла кроз Паштровић 29. јуна. По Јубишином казивању тада је паштровски првак поп Раде Андровић, из села Калудерица, покушавајући да убије Бушатлију под његовим шатором, где је и сам погинуо, направио подлогу раван подвига „Легендарног Милана Обилића“. Отприлике исто наилазимо и у изјештају руског конзула А. Паладоклиса. Али, долази до супротности између овога, и оног што наводе савремени службени млетачки изјештаји.

Будвански подеста А. Ђорђијевић изјештавао је о поповој погибији, на сам дан до-гађаја 29. јуна, овако: „Нашина војска прешла је дотле кроз Паштровић без узнемирања, становништва, пешто је дала вјеру да неће ништа учинити. Паша је био на коњу кад му је пришао поп Андрија Гргорић, и тек што му се приближио, сам га је паша убио из пиштола (il sBasa era a cavallo, alla sua presenza il prete Andrea Gregovich et appena avvicinatosi resto colpito dallo stesso Bassa con colpo di pistola).“ Послије тог догађа-

ја настало је сјече и напад на Паштровић где је погинуло ско двадесетак Паштровића.

И сам Јубиши у приповијети наводи име попа Андрије Гргорића, описујући га као човјека који је по сваку цијену захтијевао борбу, прекријевајући притом попа Андровића због неодлучности.

Подеста Ђорђијевић сјутра дан 30. јуна јављао накнадно да „morte del prete Andre Gregovich checonvertìs in quella del prete Jovo Jovanovich senza dubio“. На еснезу тога, а можда и другим изјештајима, писао је прввидур Марчело 1. јула у свом изјештају у Млетке, како је паша имао варварско задовољство да властитом руком убије из пиштола свештеника Јова Јовановића. О погибији попа Андровића ни у другој ситуацији нема ни писмена. Али изјештај руског конзула и паштровског предања толико су јасни и срећени и у погледу личности и начина погибије, да ово неслагање, које толико пада у очи, није лако објаснити.

„TAXI“ — НЕВОЉЕ

У посљедње вријеме на рачун будванских таксија било је доста критике. Било је повије, негодовања, протеста. Грађани су се жалили да се услуге наплаћују „напрено“, да им се новац узима „од ока“, по нахоењу. И, да би се томестало на пут, они су били приморани да набаве таксиметре, одређена је тарифа, једном ријечју спријечено је дивљање. Али, сада су таксији незадовољни. Како смо сазнали, сад они реагују, и то с правом. Иако су сви уредно извршили наређења и набавили потребне уређаје, не могу да их користе! Таксиметри не могу да буду употребљивани, јер нема цијена. А дажбине се повећавају.

— За таблурекламу, смо прошле године плаћали 100 динара, а ове године немо

морати плавати 500. Вјероватно ће и порез бити већи. А шта ми добијамо? На свега 10 корака од нас је пошта, ами немамо телефон. Покушали смо сами да га уведемо, али нам општинска инспекција не дозволава — јада нам се таксија Гојко Митровић.

Пошто се број таксија повећао, интересовало нас је како се зарађује. Готово сви су одмахнули руком у знак негодовања.

— Ето данас сам „прометирао“ 140 динара, а од тога ми је расход 120, рекао нам је Драган Голубовић. Осим тога озбиљно нас угрожавају „дивљи“ таксији, о којима изгледа нико не води рачуна. Док они дивљају, инспекција се на нас окомила.

Црногорско Приморје на иностраној телевизији

Црногорско приморје са својом раскошном обалом, која спада у свјетске раритете, постаје мета за многобројне филмске и телевизијске продуценте, сниматеље, путописце и новинаре. У току мјесеца маја и у првим данима јуна на будванској ривијери боравило је неколико познатих имена из свјета филма, журналистике и телевизије, а очекује се долазак представника велике филмске куће „Драмерс филм“ из Лондона, која ће летос снимити филм о јужном Јадрану. Они ће у Будви боравити неколико дана и биће гости Туристичког савеза Будве.

Једноте овог дијела Јадрана биће приказане и на америчкој телевизији. То обећање је дао Георги Џирерот, сувалски Шканала ТВ Детроит и популарни уредник и водитељ програма који носи његово име, који је почетком мјесеца боравио на Светом Стефану. Он ће у оквиру својих емисија које трају шездесет минута и које има прилике да види око 400.000 појиндика приказивати филмове који су снимани на нашем приморју, и у читавој нашој земљи.

Црногорско приморје неће само бити доступно иностраним гледаоцима — рекли су нам у Туристичком савезу у Будви — о особеностима овог подручја биће доста и написано. У Будви је недавно боравио Роберт Ли познати амерички путописац из Сент Луиса, и Анастасија Крашвиљ, новинар и уредник најтиражнијег аустријског листа „Дие Пресе“, из чијих ће, пера многи сазнати о драгуљима нашеј приморја — Будви, Светом Стефану, Петровцу, Сутомору, Боки Которској... — То је огромна реклами за нас, истичу у Савезу, и ми немо настојимо да и убудуће помогнемо, да глас о нашем мору далеко доспе.

РЕСТОРАН „РИВИЈЕРА“
• БОГАТ МЕНУ УЗ ПРИСТАПЧНЕ ЦИЈЕНЕ
• ДОМАЋИ СПЕЦИЈАЛИТЕТИ:
• ЊЕГУШКА ШУНКА
• ДОМАЋИ СИР
• МОРСКА РИВА
• ПИВО ИЗ КРИГЛА
• СВЕТО ТО НА ТАРАСИ ПОРЕД МОРА

УГОСТИЉЕСКА РАДЊА — БИФЕ „ЛОВЂЕН“ У ПРЖНУ, НУДИ ГОСТИМА СПЕЦИЈАЛИТЕТЕ СА РОШТИЉА, УЗ БОГАТ АСОРТИМАН ЈЕЛА ИЗ ДОМАЋЕ КУХИЊЕ.

УГОСТИЉЕСКА РАДЊА — РЕСТОРАН „ШУМЕТ“ У СВЕТОМ СТЕФАНОУ, НУДИ УГОДАН ОДМОР У ПРЕКРАСНОМ АМБИЈЕНТУ МОРСКЕ ОВАЈЛЕ, РОШТИЉ.

Страну припремио: САВО ГРЕГОВИЋ

СПОРТ

Страну припрема: САВО ГРЕГОВИЋ

ПРВИ ДИРЕКТНИ ПРЕНОС СА БУДВАНСКЕ РИВИЈЕРЕ

БУДВА ИЛИ ТИВАТ

„Јадрански сусрети“, први пут на црногорском приморју. Будва ће бити домаћин срчаних такмичара из Тивата, узгостиће их дочекати лијепо, али на спорском плану неће дозволити да однесу побједу. Сусрете води популарни водитељ телевизије Загреб Јубо ЈЕЛЧИЋ.

ПИЗАНА, старо пристаниште у Будви, 13. јула у 20 часова, биће мјесто на коме ће младићи и дјевојке Тивата и Будве показати шта знају у многим спортским дисциплинама предвиђеним пропозицијама већ надалеко познате телевизијске емисије „Јадрански сусрети“. Њих неко двијестотине, из једног и другог града, наћи ће се те ноћи пред телевизијским камерама студија „Загреб“, да заједно са популарним водитељем Јубом ЈЕЛЧИЋЕМ и судијом Младеном ДЕЛИЋЕМ, још познатијим спортским коментатором, учествују у највећој јадранској представи, која, ето, ове године, по први пут креће са црногорског приморја, из „приморске љепотице“, која ће бити и домаћин и такмичар.

Још прије десет дана, чим се сазнало да ће се Сусрети одржати у Будви, културни и спортски радници, заједно са омладином и грађанима (а ни туристи нијесу изостали) почели су са припремама: вршен је избор екипа, одржавани су тренинзи, обављане су важне техничке премере. У Културном центру, који Сусрет организује у сарадњи са ТВ Загребом

Јубо Лижешевић

бало је обезбиједити поклопце, реквизите, плаве мајице које ће бити обиљежје будванске екипе, и све остало што треба и може да уљеп-

ЈАДРАНСКИ СУСРЕТИ

ЕКИПЕ И КАПИТЕНИ „БУДВЕ“

ЕКИПА: СЛАГАЊЕ ЧАМАЦА
капитен НИКОЛА БОШКОВИЋ

ЕКИПЕ:
ПРЕНОШЕЊЕ ВАЛОНА У РУКАВИЦАМА
СТОНОГА
капитен ЉУКО ПЕЈКОВИЋ

ЕКИПЕ
(снагатори)

ДВОБОЈ НА ВРВНУ
ПОТЕЗАЊЕ КОНОПЦА
БАЦАЊЕ КАМЕНА С РАМЕНА
капитен ЉУБО БОРЕТА

ЕКИПЕ:
ПОДИЗАЊЕ ЗАСТАВЕ
ТРАМПОЛИН
ОД СРЦА СРЦУ
капитен СТАНКО ПАПОВИЋ

• НЕЗВАНИЧНИ СВЈЕТСКИ РЕКОРД

У води главом 1.500 пута

Ивица Шољага из Петровца је свјетски рекордер у једној необичној спорској дисциплини. Истинा, тај његов рекорд никадје није озваничен, али није познато да је неко у свијету нешто слично успио. Док се налази

у води, на дубини која прелази два метра, Ивица може да ватерполо лопту удара главом преко 1500 пута, а да она притом не додирне воду. Ивица је овај свој рекорд „оборио“ прошлог јетра у присуству публике, и ка-

ша један овакав сусрет, сусрет два града, и то још пред телевизијским камерама.

— Будви и Будванима неће бити тешко да буду добри домаћини колегама и пријатељима из Тивата, мисмо одјавно положили све испите из гостопримства. А питање побједника ријешиће срчаност, фер плеј и сналажљивост такмичара. А у томе, и једна и друга екипа не заостају, — рекао нам је неколико дана пред Сусрете Јубо ЛИЈЕШЕВИЋ, представник Будве у Сусретима и предсједник Општинског одбора ССРН — у Будви.

Други човјек у екипи Будве, капитен свих екипа и један од организатора Сусрета, Станко ПАПОВИЋ, кустос будванског музеја, пун је оптимизма, кад је у питању резултат Сусрета:

— Ми смо на својој Пизани, на домаћем терену, а то је већ пола побједе, пола ће бити спортска срећа и сналажљивост такмичара. Позивамо грађане и напишемо „домаће туристе“ да навијају да боље.

За сусрет пријатељских градова пред телевизијским камерама све је спремно: камере су монтиране, такмичари распоређени, па ће тако „Јадрански сусрети“, иако први пут са црногорског приморја, кренути дуж плавог Јадрана испраћени бурним аплаузима и домаћина и туриста којима ће ово бити добра и пријатна забава.

Р. Јовић

ко нам је рекао, није се за то посебно припремао.

— Када бих тренирао, вјероватно бих могао да лопту ударам главом и преко 2000 пута рекао нам је Ивица. Приликом извођења ове „дисциплине“ правим и необичне акробације: лопту са главе пребацити на раме, а понекад је и ногом вратим на главу.“

Иначе, Ивица је свестрани спортиста. Један је од најбољих фудбалера „Петровца“, члан је ватерполо екипе, најбољи стонотенисер Петровца... Има само 21. годину и у напону је ствараљачких могућности. Једнако је омиљен код старијих Петровчана као и међу својим колегама. Када није на зеленом пољу, Ивицу налазимо за пултом у рецепцији хотела „Кастел ластва“. О њему као раднику чули смо само ријечи похвале. Изгледа да је подједнако вриједан на оба поља.

Тим „Петровца“

НА КРАЈУ ПРВЕНСТВА У ЦРНОГОРСКОЈ ЛИГИ

Нејвећи успјех „Петровца“

Највећи успјех „Петровца“ • Освојено друго мјесто у црногорској лиги сматра се највећим успјехом „Петровца“ од његовог постојања. „Могрен“ се спасао од испадања.

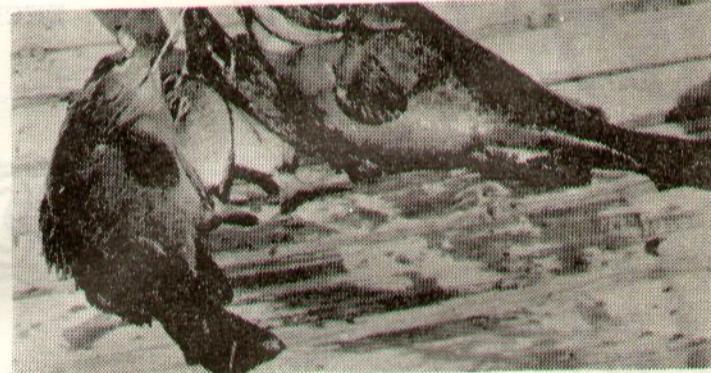
Када је прошле године „Петровец“ освојио прво мјесто у лиги фудбалског подручја Котор, и тиме стекао право да се такмичи у Црногорској лиги, то се сматрало изузетним успјехом. — Ако се остане у лиги, биће то за нас успјех — говорили су навијачи и фудбалски радници Петровца. Бољи пласман нијесу очекивали ни највећи оптимисти, поготово што није било услова за рад; игралиште није било уређено, фонд играча је био скроман, стручни рад је био мало заступљен. Два пораза у првим колима наговјештавали су лоши пласман. Али, изгледа то је само била тренутна криза. „Петровец“ је почeo да ређа успјехе, остваривао су уједиљиве побједе у гостима. Нарочито је прољећни дио првенства донио добре резултате, и све до последњег кола „Петровец“ је био озбиљни кандидат за освајање титуле првака. По нашем мишљењу то је и заслужио! Да „Искра“ није освојила неколико бодова за зеленим столом, Петровчани би били прваци, остварили би највећи успјех од када се игра фудбал у овом граду. Но, да не будемо нескромни, они су то и сада учинили. Са само једним бодом иза првака доказали су да су један од најбољих тимова Црногорске лиге. То су показале и игре, уједиљиве побједе и незаборавни голови. Екипа је дјеловала хомогено, уиграно и није признавала фаворите. Побједа над Језером у Плаву, извођена у ријетко лијепој угрци, остаће најдрагоценјији успјех „Петровца“.

За овај изванредни успјех подједнако су заслужни: агилни предсједник клуба Франчићевић, тренер Вицковић, најбољи голман лиге Јовановић, бескомпромисни борци Драговић, Вујовић, Калуђеровић, префињени халф Шољага, непрелазни стуб одбране Ратковић, изврсни нападач Мердовић, Тавконовић, Вукотић, „пословач“ Красојевић и Мараши и остали првотимци који су с времена на вријеме облачили дрес.

„Могрен“ није оправдао очекивања. Први резултати наговјештавали су добар пласман, али је дошло до кризе која је трајала током читавог првенства. Неefикасност и слаба завршница били су главни узроци слабости. На многим утакмицама губљени су бодови када је „Могрен“ био близу побједи. Недостатак хомогености, честе несугласице у клупи и недовољна уиграност довеле су до лошег пласмана. Истински било је и објективних тешкоћа. „Могрен“ није имао свог тренера, стално је играо у гостима и то је имало негативних последица. „Могрен“ ће остати у лиги уколико не добије до битних измена реорганизацијом других лига и стварањем двије јединствене групе. Но, једно је важно: у идућем првенству мора се много што изменити, ради се мора синхронизовати и створити нормалне услове за рад тима. Ту, велику улогу мора одиграти управа клуба која је у овогодишњем првенству врло слабо радила. Помоћ је нужна, ако се мисли наставити са такмичењем у лиги која трипу само аматеризам.

У СЛИЦИ

Богат улов рибе

На републичком првенству у подводном риболову које је одржано у Будви, на коме је учествовало шест екипа. Прво мјесто припало је екипи Херцег-Новог, док је Будва освојила треће мјесто. Уловљено је око 100 кг. рибе. Ван конкуренције учествовала је екипа Сарајева као гост.